

Ιστότοπος προγράμματος Euro-Validation:

<http://www.euracademy.org/euro-validation/background.htm>

Οδηγός Δημιουργίας Μαθησιακής Διαδρομής

- Για να αντιμετωπίσεις τις δικές σου ανάγκες μάθησης

Οδηγός Δημιουργίας Μαθησιακής Διαδρομής - Για να
αντιμετωπίσεις τις δικές σου ανάγκες μάθησης
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ EURO-VALIDATION LEONARDO DA VINCI
– ΔΙΕΘΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ 2004-2007
ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Ο Οδηγός Δημιουργίας Μαθησιακής Διαδρομής βασίστηκε
σε κείμενα των εταίρων του προγράμματος EURO-VALIDA-
TION , με επιμέλεια από την Μονάδα Seinäjoki του Ινστιτούτου
Ruralia του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι.

Στην Ελλάδα ο Οδηγός μεταφράστηκε και εκδόθηκε από το
Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών PRISMA.

Το πρόγραμμα EURO-VALIDATION χρηματοδοτήθηκε με την
υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η παρούσα δημοσίευση απεικονίζει τις απόψεις μόνο των
συντακτών της, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί
υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση που μπορεί να γίνει των
πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε αυτό.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή: Τι είναι μία Μαθησιακή Διαδρομή	3
2. Αξιολόγηση, επικύρωση και πιστοποίηση της μάθησης - για ποιο λόγο είναι θέμα για συζήτηση;	6
2.1 Επικύρωση άτυπης και μη τυπικής μάθησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση	8
3. Πως δημιουργείται μία Μαθησιακή Διαδρομή;	11
3.1 Οι 7 φάσεις δημιουργίας μίας Μαθησιακής Διαδρομής	12
3.1.1 Περιγραφή της λειτουργίας του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης από τον μεμονωμένο εκπαιδευόμενο	13
3.1.2 Περιγραφή των διαδικασιών εργασίας του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης	13
3.1.3 Περιγραφή των βασικών καθηκόντων του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης	14
3.1.4 Χρήση του Μητρώου Καθηκόντων και Ικανοτήτων έναντι των βασικών καθηκόντων του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης	15
3.1.5 Προσδιορισμός των μαθησιακών αναγκών και καθορισμός των μαθησιακών στόχων	19
3.1.6 Περιγραφή των συγκεκριμένων βημάτων της Μαθησιακής Διαδρομής ενός ατόμου	20
3.1.7 Προχωρώντας στο επόμενο στάδιο	20
4. Διδάγματα που αντλήθηκαν και προτάσεις για την χρήση της μεθόδου Μαθησιακών Διαδρομών	21
Βιβλιογραφία	27
Σχετικοί ιστότοποι	28
Γλωσσάριο	30
Στοιχεία επικοινωνίας των εταίρων του προγράμματος Euro-Validation	33
Παράρτημα 1. Παραδείγματα πειραματικών ενεργειών της μεθόδου μαθησιακών διαδρομών	34

1. Εισαγωγή: Τι είναι μία μαθησιακή διαδρομή;

Μία μαθησιακή διαδρομή είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται όταν ένα άτομο:

- αλλάζει επάγγελμα
- υποβάλει αίτηση για νέα δουλειά με διαφορετική περιγραφή εργασίας
- είναι άνεργος
- σκέφτεται να σπουδάσει κάτι καινούριο αλλά δεν γνωρίζει πόσο είναι ήδη εξοικειωμένος με το αντικείμενο
- γενικά αξιολογεί τα επαγγελματικά του προσόντα και ικανότητες για να δει αν υπάρχει χώρος βελτίωσης
- προσλαμβάνει νέο υπάλληλο
- ένας ανώτερος καταρτίζει σχέδια ανάπτυξης με τους υφισταμένους του
- είναι διδάσκων ή σύμβουλος που θα πρέπει να αξιολογήσει τις δεξιότητες και τις ικανότητες εκπαιδευομένων ή πελατών.

Μια Μαθησιακή Διαδρομή είναι μια νοητική και πρακτική διαδικασία που δημιουργεί και ακολουθεί κάποιος αφού αποφασίσει να αλλάξει την παρούσα κατάσταση (εργασίας) σε κάποια άλλη (πιο βολική, ενδιαφέρουσα, ή που να αποτελεί πρόκληση). Η Μαθησιακή Διαδρομή αποτελείται από τα βήματα που κάποιος πρέπει να κάνει για να επιτύχει τους στόχους που θέτει αφού καταγράψει και αξιολογήσει τις γνώσεις και ικανότητές του. Το αντικείμενο ή ο στόχος που προσδοκάται μπορεί να είναι ένα δίπλωμα, μια νέα θέση ή μια νέα ή βελτιωμένη δεξιότητα ή ικανότητα. Στην Μαθησιακή Διαδρομή όλη η μάθηση μετρά και είναι πολύτιμη από οπουδήποτε και αν προέρχεται - χόμπι, καθημερινά καθήκοντα, εθελοντική εργασία, εκπαιδευτικά μαθήματα και προγράμματα - είτε επιβεβαιώνεται με πτυχία, πιστοποιητικά και διπλώματα, είτε όχι. Μια Μαθησιακή Διαδρομή είναι μια προσωπική διαδικασία που στοχεύει στην προσωπική ανέλιξη, και δεν είναι απαραίτητο να συνδεθεί με διαδικασίες τυπικής εκπαίδευσης ή πιστοποίησης γνώσεων. Εάν ο στόχος που είναι να επιτευχθεί ένα πτυχίο ή ένα αναγνωρισμένο προσόν, οι απαιτήσεις απόκτησής του πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά όταν δημιουργείται η Διαδρομή. Έτσι, ανάλογα με αυτό που ακολουθείται, η Διαδρομή μπορεί να είναι σύντομη, απλή και ευθεία - ή θα μπορούσε να είναι πιο περίπλοκη

και να πάρει περισσότερο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, σε όλες τις περιπτώσεις είναι προσωπική και αποτελεί κτήμα του ατόμου.

Πέρα από την εισαγωγή της μεθόδου Μαθησιακής Διαδρομής, ο οδηγός αυτός εισάγει ένα νέο εργαλείο - το Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων.

Αυτός ο οδηγός έχει 3 κύρια μέρη:

- 1 Μια περιγραφή για το πώς η δημιουργία των Μαθησιακών Διαδρομών σχετίζεται με την αναγνώριση, επικύρωση και πιστοποίηση της άτυπης και μη-τυπικής εκπαίδευσης στις Ευρωπαϊκές χώρες. Αυτή η συνεχής συζήτηση αφορά την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών, τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του ενεργού επαγγελματικού βίου και τις αλλαγές που απαιτούνται στα εκπαιδευτικά συστήματα και τον τρόπο με τον οποίο αξιολογείται η μάθηση - όλη η μάθηση, όχι μόνο ο τύπος που επιτυγχάνεται μέσα από προγράμματα σπουδών ή σειρές μαθημάτων που οργανώνονται από τους φορείς κατάρτισης.
 - 2 Το Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων εισάγεται ως εργαλείο καταγραφής των σχετικών δεξιοτήτων και των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί μέχρι τώρα και αξιολόγησής τους έναντι στις ειδικότητες που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων μάθησης. Αφού συμπληρωθεί το Μητρώο, μπορούν να οριοθετηθούν τα περαιτέρω βήματα της Μαθησιακής Διαδρομής. Αυτά τα βήματα μπορούν να περιλάβουν επίσημες διαδικασίες επικύρωσης για να επικυρωθεί η πρότερη μάθηση ή η μελέτη ορισμένων περαιτέρω θεμάτων ή απόκτηση και εφαρμογή νέων δεξιοτήτων.
- Στον οδηγό χρησιμοποιούνται ως παράδειγμα τα προσόντα του “Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης”, αν και δεν υπάρχουν ακόμα οπουδήποτε στην Ευρώπη ως αναγνωρισμένο τυπικό προσόν υπό αυτήν τη μορφή. Η δυνατότητές του εξετάστηκαν κατά την διαδικασία της πιλοτικής δοκιμής της μεθόδου Μαθησιακών Διαδρομών σε επτά Ευρωπαϊκές χώρες.
3. Αξιολογείται η πιλοτική εφαρμογή του Οδηγού και διαμορφώνονται προτάσεις για την χρήση του Μητρώου βάσει της πιλοτικής εμπειρίας.

Το εργαλείο “Μητρώο” και η μεθοδολογία Μαθησιακών Διαδρομών αναπτύχθηκαν σε ένα πρόγραμμα τριετούς διάρκειας που αποκαλείται “Euro-Validation - ένα Πανευρωπαϊκό Σύστημα Πιστοποίησης της δια Βίου Μάθησης για τη Ενίσχυση της Βιώσιμης Αγροτικής Ανάπτυξης”. Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από

την Ευρωπαϊκή Ένωση (πρόγραμμα Leonardo Da Vinci) και το δίκτυό του αποτελείται από φορείς παροχής υπηρεσιών κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημίων, κοινωνικών εταίρων και συμβούλων αγροτικής ανάπτυξης από 12 Ευρωπαϊκές χώρες.

Ο βασικός στόχος του προγράμματος ήταν η προώθηση της βέλτιστης πρακτικής για την αξιολόγηση, την αναγνώριση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της άτυπης και μη τυπικής μάθησης, με πρόσθετη έμφαση στις δεξιότητες και τις ειδικότητες οι οποίες είναι απαραίτητες για την ενίσχυση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης. Το πρόγραμμα αναγνώρισε ότι είναι ουσιώδες να τονισθεί η σημασία της αξιολόγησης και της πιστοποίησης της άτυπης και μη τυπικής μάθησης σε αγροτικό πλαίσιο καθώς και η συνεισφορά της στην αγροτική οικονομική ανάπτυξη. Επισημαίνεται ότι η έλλειψη δεξιοτήτων στις αγροτικές περιοχές, όπως απεικονίζεται από τις στατιστικές, δεν είναι απαραίτητα αληθινή. Οι στατιστικές δίνουν έμφαση στη γνώση που λαμβάνεται από το σύστημα τυπικής εκπαίδευσης και δεν αναγνωρίζουν τον συνδυασμό δεξιοτήτων που κατέχονται από ανθρώπους που εργάζονται στις αγροτικές περιοχές, ο οποίος είναι πολύτιμος για τη στήριξη της οικονομικής βιωσιμότητας αυτών των περιοχών. Η αναγνώριση νέων επαγγελματικών προτύπων, που υποστηρίζονται από τις κατάλληλες μεθόδους επικύρωσης, μπορεί να είναι απαραίτητη για την κινητοποίηση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών ώστε να βελτιώσουν και να ενισχύσουν τα προφίλ ικανοτήτων τους και την κατάσταση απασχολησιμότητάς τους.

Ο χρόνος εφαρμογής του προγράμματος συνέπεσε με την αναθεώρηση των πολιτικών και μεθόδων αξιολόγησης, επικύρωσης, πιστοποίησης και αναγνώρισης της άτυπης και μη τυπικής μάθησης αναθεωρήθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη, γεγονός που οδηγεί σε μια τυπολογία των διαφόρων μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την αναγνώριση της άτυπης και μη τυπικής μάθησης στις αγροτικές περιοχές της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το καινοτόμο Μητρώο αξιολόγησης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτεί ο ρόλος του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης αποτέλεσε το πιλοτικό εργαλείο για την δημιουργία Μαθησιακών Διαδρομών, όπως εφαρμόστηκε σε επτά Ευρωπαϊκές χώρες.

2. Αξιολόγηση, επικύρωση και πιστοποίηση της μάθησης - για ποιο λόγο είναι θέμα για συζήτηση;

Η μεθοδολογία των Μαθησιακών Διαδρομών συνδέεται με τις ευρύτερες προσπάθειες συζήτησης και ανάπτυξης για την αξιολόγηση, την αναγνώριση, την επικύρωση και την πιστοποίηση των ικανοτήτων που επιτυγχάνονται μέσω της άτυπης και μη τυπικής μάθησης πέρα από τη διάρκεια ζωής ενός ατόμου. Όπως λέει η γνωστή φράση “τίποτα στη ζωή δεν είναι οίγουρο παρά μόνο η αλλαγή” και αυτό μπορεί να ισχύει σήμερα περισσότερο από ποτέ. Η ζωή μας προκαλεί να διατηρήσουμε τις δεξιότητές μας και ταυτόχρονα να αποκτήσουμε νέες δεξιότητες. Η ανάπτυξη και η χρησιμοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στο έπακρο είναι ένας αποφασιστικός παράγοντας στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας στην οικονομία της γνώσης. Η ζωή, και ιδιαίτερα η ενεργός επαγγελματική ζωή, θέτει συνεχώς νέες προκλήσεις, οι οποίες οδηγούν στην ανάγκη να διατηρηθούν και να αναπτυχθούν οι επαγγελματικές δεξιότητες. Ο μόνος τρόπος αντιμετώπισής τους είναι η μάθηση.

Η απλή μάθηση είναι, ως επί το πλείστον, απλώς η αυθόρμητη προσαρμογή στην προκείμενη κατάσταση. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με το να μαθαίνουμε από τη συμπεριφορά των ανθρώπων του περιγυρού μας¹ ή με τη μέθοδο της δοκιμής και του λάθους. Η πιο προχωρημένη μορφή μάθησης αποτελείται από μια πιο συνειδητή προσπάθεια αναζήτησης πληροφοριών ή δοκιμής μιας νέας δεξιότητας. Περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση των προγενέστερων γνώσεών μας, τη μελέτη ή την εξάσκηση της νέας τεχνικής και έπειτα τη συγκώνευσή της στο σύνολο των ικανοτήτων μας προκειμένου να βελτιώσουμε τη συνολική απόδοση και ικανότητά μας. Η μάθηση μπορεί να πραγματοποιηθεί στο σπίτι, στη δουλειά ή στο χόμπι (άτυπη μάθηση). Η ώθηση για μάθηση μπορεί να προέλθει από την απλή επιθυμία να μπορέσουμε να κάνουμε σωστά μια δουλειά που μας έχουν αναθέσει, ή μπορεί να προέλθει από μια πιο οργανωμένη κατάσταση μάθησης όπως οι σειρές μαθημάτων με ένα ευρύτερο, δομημένο σύνολο στόχων μάθησης (τυπική² και μη-τυπική μάθηση³).

¹ Άτυπη μάθηση: Μάθηση ως αποτέλεσμα καθημερινών δραστηριοτήτων σχετικών με την εργασία, την οικογένεια ή τον ελεύθερο χρόνο. Δεν είναι οργανωμένη ή δομημένη (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης). Η άτυπη μάθηση είναι στις περισσότερες περιπτώσεις ακούσια από την σκοπιά του εκπαιδευόμενου. Κατά κανόνα, δεν οδηγεί σε πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.

² Τυπική μάθηση: Μάθηση που εμφανίζεται σε ένα οργανωμένο και δομημένο πλαίσιο (σε ένα σχολείο/ένα κέντρο κατάρτισης ή στην εργασία) και χαρακτηρίζεται ρητά ως μάθηση (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης). Η τυπική μάθηση είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου. Οδηγεί, κατά κανόνα, στην πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.

³ Μη τυπική μάθηση: Μάθηση η οποία ενσωματώνεται σε προγραμματισμένες δραστηριότητες που δεν χαρακτηρίζονται ρητά ως μάθηση (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης), αλλά που περιλαμβάνουν ένα σημαντικό στοιχείο μάθησης. Η μη τυπική μάθηση είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου. κατά κανόνα, δεν οδηγεί στην πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.

Η τυπική μάθηση υπήρξε επί μακρόν ο πιο εκτιμώμενος και ο πιο αναγνωρισμένος τύπος μάθησης, αλλά στις αρχές του 1990 υπήρξε ένα ενδιαφέρον για την ευρύτερη προοπτική της μάθησης. Εκείνη την εποχή, η αλλαγή στις δυτικές χώρες από τη βιομηχανική κοινωνία στην κοινωνία της πληροφορίας ή την κοινωνία της γνώσης έγινε όλο και περισσότερο προφανής και η πληθώρα των προκλήσεων που έθεσε αυτή στην υπόσταση του ενεργού επαγγελματικού βίου και στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας έπρεπε να αναλυθεί. Κατά την αλλαγή χιλιετίας δηλώθηκε ότι, στην οικονομία της γνώσης, το ανθρώπινο δυναμικό είναι το σημαντικότερο ατού για την ευρύτερη ανάπτυξη, και την αποτελεσματική χρήση όλης της γνώσης και των δεξιοτήτων του αλλά και η βελτίωση των δεξιοτήτων αυτών σε όλο τον κύκλο της ζωής είναι ένας βασικός παράγοντας ανταγωνιστικότητας (π.χ. βλ. Στρατηγική της Λισαβόνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2000).

Παράλληλα με αυτήν την αλλαγή, στις αρχές του 1990 εισήχθη επίσης η έννοια της δια βίου μάθησης η οποία καλύπτει “όλη την δραστηριότητα μάθησης που αναλήφθηκε καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής, έχοντας ως στόχο την βελτίωση της γνώσης, των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των προσόντων για προσωπικούς, κοινωνικούς και επαγγελματικούς λόγους” (CEDEFOP⁴ 2004) όπου δίνεται πρόσθετη έμφαση στην εκπαίδευση ενηλίκων. Συγχρόνως δόθηκε αυξανόμενη προσοχή στη σημασία της άτυπης και μη τυπικής μάθησης ως μέρη της δια βίου μάθησης και αναγνωρίστηκε ο ρόλος εκείνης της εμπειρίας στη συνεχή ανάπτυξη των δεξιοτήτων. Τα εθνικά συστήματα άρχισαν να δημιουργούνται για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση των ικανοτήτων που έχουν επιτευχθεί μέσω της άτυπης και μη τυπικής μάθησης.

Σε ατομικό επίπεδο είναι σημαντικό να εκτιμηθεί η πραγματική προσωπική ικανότητά. Παραδείγματος χάριν, αυτό μπορεί να έχει αποφασιστική σημασία για τους άνεργους όσον αφορά τις πιθανότητες να βρουν εργασία, να επανενταχθούν στην κοινωνία και να αποκτήσουν μια θετική στάση απέναντι στη δια βίου μάθηση. Είναι επίσης σημαντικό για την κοινωνία στο σύνολό της να εκτιμούνται οι άνθρωποι σύμφωνα με τις πραγματικές ικανότητές τους. Αυτό δίνει μια ευκαιρία στους φορείς παροχής υπηρεσιών κατάρτισης να κάνουν καλύτερες μεμονωμένες προσαρμογές στις εκπαιδευτικές προσφορές τους, ώστε αυτές να είναι πιο αποτελεσματικές και πιο χρήσιμες για τους εκπαιδευόμενους ενώ ταυτόχρονα εξοικονομούν κοινωνικούς πόρους. Η πιστοποίηση αυξάνει επίσης τις δυνατότητες κινητικότητας στην αγορά της απασχόλησης.

Κατά συνέπεια, αποκτάει όλο και περισσότερη σημασία τόσο για τους εργοδότες

⁴ Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

όσο και για τους εργαζόμενους, όχι μόνο να αναγνωρίσουν και να πιστοποιήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους, αλλά επίσης να αποδείξουν ότι κάποιος έχει τις απαραίτητες ικανότητες, πιστοποιητικά και τίτλους σπουδών. Απαιτούνται, επομένως, καινοτόμες υπηρεσίες και εργαλεία για να υποστηρίξουν την αξιολόγηση και την αναγνώριση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων. Επίσης, απαιτούνται νέες μορφές πιστοποίησης για την άτυπη και μη τυπική μάθηση ώστε να διευρυνθεί το φάσμα επικύρωσης ανεξάρτητα από τον τύπο μεθόδων μάθησης που χρησιμοποιούνται.

2.1. Επικύρωση άτυπης και μη τυπικής μάθησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το επίπεδο δέσμευσης σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι υψηλό στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διάφορα έγγραφα έχουν δημοσιευθεί εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 2000 που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τον προσδιορισμό και την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης:

- Ένα από τα εκτενή πρόωρα έγγραφα, από τον Νοέμβριο του 2001, είναι η Λευκή Βίβλος της Επιτροπής που τιτλοφορείται “Μία νέα πνοή για την Ευρωπαϊκή Νεολαία” (Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2001). Το έγγραφο επεσήμανε ένα νέο πλαίσιο για την Ευρωπαϊκή συνεργασία σε θέματα νεολαίας, και τόνισε τη σημασία της μη τυπικής μάθησης και εκπαίδευσης
- “Το Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Δια Βίου Μάθηση”, του Ιουνίου 2002, καλεί τα Κράτη Μέλη να ενθαρρύνουν την συνεργασία και την λήψη αποτελεσματικών μέτρων επικύρωσης των αποτελεσμάτων της μάθησης (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2004α)
- Ένα άλλο έγγραφο υπογραμμίζει το γεγονός ότι η αναγνώριση και η επικύρωση των ειδικοτήτων και των προσόντων είναι ένας πλέον σημαντικός στόχος στο ευρωπαϊκό επίπεδο (Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων, 2002)
- Ένα βασικό έγγραφο είναι η Διακήρυξη της Κοπεγχάγης του 2002. Το έγγραφο αυτό είναι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων μεταξύ των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δηλώνει ότι: ‘η προώθηση της ενισχυμένης ευρωπαϊκής συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση αναγνώρισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα

στην ανάπτυξη ενός συνόλου κοινών αρχών σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης στοχεύοντας στην διασφάλιση μεγαλύτερης σύγκρισης μεταξύ των προσεγγίσεων στις διάφορες χώρες και σε διαφορετικά επίπεδα’. (Η Διακήρυξη της Κοπεγχάγης, 2002)

- Η Κοινή Έκθεση Προόδου του 2004 δηλώνει ότι η ανάπτυξη κοινών αρχών μπορεί να υποστηρίξει την εθνική ανάπτυξη με έναν χρήσιμο τρόπο. Ακόμη και όπου οι κοινές αρχές δεν είναι δεσμευτικές για τα Κράτη Μέλη, παρέχουν την υποστήριξη που απαιτείται για αλλαγή και ανάπτυξη. Η Έκθεση υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη ανάπτυξης κοινών Ευρωπαϊκών αρχών για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2004β)

Ενισχυμένη από τη Διακήρυξη της Κοπεγχάγης, συνεχίστηκε η προσπάθεια ανεύρεσης κοινών Ευρωπαϊκών αρχών για τον προσδιορισμό και την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. Ένα κράμα χωριστών προσεγγίσεων και πρακτικών εφαρμογών της επικύρωσης έχουν αναπτυχθεί στα διάφορα Κράτη Μέλη. Αυτή η εργασία έχει δώσει αφορμή για μια διαφορετική σειρά δραστηριοτήτων εφαρμογής της επικύρωσης. Επιπλέον, εκτός από τα παραδοσιακούς φορείς εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, εμπλέκονται επίσης οι διάφοροι οργανισμοί στον τομέα της απασχόλησης.

Ένα από τα σημαντικά βήματα στην ανάπτυξη της επικύρωσης είναι η καθιέρωση από την Ευρωπαϊκή Ένωση οκτώ βασικών ικανοτήτων για τη δια βίου μάθηση. Αυτή η εκτενής εργασία δημιουργίας εγγράφων σχετικών με τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες σε μια κοινωνία της γνώσης έχει γίνει μέσα στο πρόγραμμα εργασίας “Εκπαίδευση 2010”. Έχει καθορίσει τους κεντρικούς τομείς ικανοτήτων που είναι απαραίτητοι για την προσωπική ανέλιξη και ολοκλήρωση, την κοινωνική συνοχή και την απασχολησιμότητα σε μια κοινωνία της γνώσης. Στα πλαίσια του προγράμματος εργασίας, η ικανότητα γίνεται αντιληπτή ως “ο συνδυασμός της γνώσης, των δεξιοτήτων και των συμπεριφορών που προσαρμόζονται σε μια δεδομένη κατάσταση”. Οι βασικές ικανότητες είναι εκείνες που προάγουν την προσωπική ανέλιξη και ολοκλήρωση, την κοινωνική ένταξη, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη και την απασχόληση. (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2005).

Οι οκτώ βασικές ικανότητες για την δια βίου μάθηση, όπως συγκεντρώνονται σε ένα Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς είναι⁵:

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:01:EL:HTML>

- 1 Επικοινωνία στην Μητρική Γλώσσα
- 2 Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες
- 3 Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία.
- 4 Ψηφιακή Ικανότητα
- 5 «Μεταγνωστικές» ικανότητες (Learning to learn)⁶
- 6 Διαπροσωπικές, διαπολιτισμικές, κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του Πολίτη
- 7 Αίσθημα πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητας
- 8 Πολιτισμική γνώση, συνείδηση και έκφραση

3. Πώς μπορεί να δημιουργηθεί μία Μαθησιακή Διαδρομή;

Αυτό το μέρος του οδηγού εξηγεί πώς μπορεί να δημιουργηθεί μία Μαθησιακή Διαδρομή. Όπως αναφέρθηκε στην αρχή αυτού του οδηγού, ο σκοπός της Διαδρομής και, επομένως, των στόχων που θέτουν οι μεμονωμένοι εκπαιδευόμενοι θα ποικίλει. Μερικοί μπορούν να θελήσουν να την χρησιμοποιήσουν για να αξιολογήσουν τις τρέχουσες ικανότητές τους να εκτιμήσουν τομείς που ίσως πρέπει να αναπτυχθούν (π.χ. μέσω της εναλλαγής εργασίας), ενώ άλλοι μπορούν να την χρησιμοποιήσουν κατά την κατάρτιση ενός λεπτομερούς σχεδίου για να αποκτήσουν νέες ικανότητες και τυπικά προσόντα. Σε μια κατάσταση όπου κάποιος εξετάζει μια νέα ευκαιρία εργασίας και επιθυμεί να καταγράψει τις απαιτήσεις αυτής της εργασίας έναντι των υπάρχουσών ικανοτήτων του, η μέθοδος Μαθησιακών Διαδρομών και οι διαφορετικές φάσεις της μπορούν να υποστηρίξουν τη διαδικασία καθορισμού των απαιτήσεων της νέας θέσης και της σύγκρισής τους με το τρέχον σύνολο δεξιοτήτων με σαφή τρόπο.

Υποδεικνύεται να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος των Μαθησιακών Διαδρομών με την βοήθεια του περίγυρου, όπως οι φίλοι ή τα μέλη της οικογένειας, οι συνάδελφοι και οι συνεργάτες ή οι ανώτεροι ή, ει δυνατόν, ειδικοί προσανατολισμού όπως διδάσκοντες ή σύμβουλοι. Ο μεμονωμένος εκπαιδευόμενος είναι ο κάτοχος της διαδικασίας Μαθησιακών Διαδρομών και έχει την καλύτερη γνώση της κατάστασης, αλλά η συζήτηση με ένα έμπιστο άτομο είναι συνήθως γόνιμη και δίνει νέες ιδέες και προοπτική στην κατάσταση.

Η πρωτοβουλία να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος Μαθησιακών Διαδρομών προέρχεται πιθανώς συχνότερα από έναν διδάσκοντα, εργοδότη ή προϊστάμενο, έναν σύμβουλο ή έναν υπεύθυνο θεμάτων απασχόλησης προκειμένου να συνδράμει και να αξιολογήσει την μελέτη, εργασία, καθοδήγηση ή την επικείμενη διαδικασία αναζήτησης εργασίας. Η δημιουργία Μαθησιακών Διαδρομών μπορεί επίσης να είναι μια κοινή διαδικασία για μια ομάδα ανθρώπων όπως π.χ. το προσωπικό μιας πολύ μικρής επιχείρησης, ή ενός τμήματος μέσα σε έναν μεγαλύτερο οργανισμό.

Δεν υπάρχει μία και μοναδική σωστή μέθοδος δημιουργίας μίας Μαθησιακής Διαδρομής και το παράδειγμα που χρησιμοποιείται σε αυτόν τον οδηγό επιλέχτηκε λόγω των στόχων του προγράμματος Euro-Validation στα πλαίσια του οποίου αναπτύχθηκε η μέθοδος αυτή. Οι φάσεις της Μαθησιακής Διαδρομής διευκρινίζονται μέσω των προσόντων ενός Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης, τα οποία, όπως έχει αναφερθεί πριν, δεν έχουν αναγνωριστεί ακόμα οπουδήποτε στην

⁶ ανάπτυξη περαιτέρω δεξιοτήτων και τεχνικών που θα βοηθήσουν τον/την εκπαιδευόμενο/η στη διαδικασία μάθησης έτσι ώστε να μαθαίνει ευκολότερα, βαθύτερα και αποδοτικότερα (μαθαίνω πως να μαθαίνω). Ως "μεταγνωστικές ικανότητες" νοούνται η ικανότητα επίδωξης και επιμονής στη μάθηση, η ικανότητα οργάνωσης της ατομικής μάθησης, με τη βοήθεια και της αποτελεσματικής διαχείρισης του χρόνου και της πληροφορίας, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. [...] (Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης: Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 394 της 30/12/2006 σ. 0010 – 0018)

Ευρώπη υπό αυτήν τη μορφή ενώ ένας στόχος του έργου ήταν να καταγραφεί ένα διεθνικό πρόγραμμα μελετών που αφορά αυτά τα προσόντα στοχεύοντας στην πιστοποίηση τους. Αλλά δεν είναι απαραίτητο όλες οι Μαθησιακές Διαδρομές να οδηγούν σε μια πιστοποίηση ή ένα δίπλωμα αλλά μπορεί να παρέχουν μία χρήσιμη διαδρομή για πολλούς άλλους λόγους επίσης.

3.1 Οι 7 φάσεις δημιουργίας μίας Μαθησιακής Διαδρομής

Υπάρχουν δύο ερωτήσεις κλειδιά που εμφανίζονται μέσω ολόκληρης της διαδρομής:

Ποιοι είναι οι στόχοι του εκπαιδευόμενου;

Ποια είναι η τρέχουσα κατάσταση των ικανοτήτων του/της;

Πώς μπορούν οι ικανότητες να βελτιωθούν κατά τον καλύτερο τρόπο;

Αυτές οι ερωτήσεις μπορούν να τεθούν σε πάρα πολύ υψηλό επίπεδο για να απαντηθούν εύκολα έτσι έχουν διασπαστεί σε επτά φάσεις. Στην περίπτωση του σχεδιασμού της Μαθησιακής Διαδρομής για την ικανότητα του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης, αυτές είναι:

- 1 Περιγραφή του ρόλου του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης από τον εκπαιδευόμενο
- 2 Περιγραφή των διαδικασιών εργασίας του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης
- 3 Περιγραφή των βασικών καθηκόντων του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης
- 4 Χρήση του Μητρώου Καθηκόντων και Ικανοτήτων ενάντια στα βασικά καθήκοντα του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης
- 5 Προσδιορισμός των αναγκών μάθησης και καθορισμός των στόχων μάθησης
- 6 Περιγραφή των συγκεκριμένων βημάτων στη Μαθησιακή Διαδρομή του ατόμου
7. Κάνοντας το πρώτο βήμα

Οι φάσεις 1-5 αφορούν την εκτίμηση και την περιγραφή των υφιστάμενων ικανοτήτων και οι φάσεις 6-7 αναφέρονται στη βελτίωση και την επικύρωση τους. Κάθε μια από τις φάσεις περιγράφεται λεπτομερώς στην παράγραφο που ακολουθεί.

3.1.1 Περιγραφή του ρόλου του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης από τον εκπαιδευόμενο

Στην πρώτη φάση πρέπει να εξεταστεί ποιοι είναι οι γενικοί στόχοι του εκπαιδευόμενου που επιθυμεί να δημιουργήσει μία Μαθησιακή Διαδρομή. Οι στόχοι πρέπει να καταγραφούν σε σχετικά πλαίσια (παρούσα εργασία, νέες ευκαιρίες εργασίας, πρόσθετα προσόντα) και μέσω αυτού γίνεται εμφανές ποιες πτυχές αφορούν την Μαθησιακή Διαδρομή. Πρόσθετες πληροφορίες και συζητήσεις με άλλα άτομα που έχουν ήδη την εμπειρία και τη γνώση των στόχων μπορούν επίσης να είναι χρήσιμες.

Στο Πρόγραμμα Euro-Validation οι λειτουργίες του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης περιγράφηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο:

“Ο ρόλος του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζεται με την έναρξη και την στήριξη κοινωφελών δραστηριοτήτων που οδηγούν στην αποκατάσταση των κοινωνικών δεσμών και την ενίσχυση ή την αποκατάσταση της τοπικής ταυτότητας. Ο Εμψυχωτής Αγροτικής Ανάπτυξης συνήθως ανεπίσημα και μέσω μιας προσέγγισης «εκ των κάτω» “από το ειδικό στο γενικό” (bottom-up approach)⁷ τονώνει την κοινή ζωή, η οποία δίνει σε αυτή την δράση το πλεονέκτημα της αυθεντικότητας που βασίζεται στις τοπικές ανάγκες όπως προσδιορίζονται από τους ίδιους τους κατοίκους και προτίθεται να καλύψει αυτές τις ανάγκες. Η έννοια συνδέεται με την παραδοσιακή αγροτική κοινότητα, την ικανότητα της κοινωνίας που βασίζεται στη δύναμη της αμοιβαίας βοήθειας, της ισχυρής γειτονίας και κατά κύριο λόγο της επιρροής των “εξαιρετικών ατόμων”, τα οποία έχουν κάποια χαρακτηριστικό κύρος και αίγλη στην κοινότητα.

Ένας σύγχρονος Εμψυχωτής Αγροτικής Ανάπτυξης μπορεί να διαφέρει από άλλους εμψυχωτές (π.χ που ασχολούνται με τα κοινωνικά προβλήματα στις πόλεις) από την γνώση τους και την κατανόηση της ιδέας ενός βιώσιμου παραδείγματος αγροτικής ανάπτυξης. Αυτό τους δίνει τη δυνατότητα να εργαστούν μέσα στο πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο των κοινωνικών, οικολογικών, οικονομικών και πολιτισμικών αλλαγών στις αγροτικές περιοχές.

3.1.2 Περιγραφή της διαδικασίας της εργασίας του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης

Μετά από την σύνταξη του καταλόγου των λειτουργιών, πρέπει να προσδιοριστούν οι

⁷ 'Η: προσέγγιση από την βάση /// διαδικασία ανάληψη πρωτοβουλιών από την βάση

κύριες διαδικασίες της εργασίας και να συγκριθούν με τους προσωπικούς στόχους. Τι είδους οι διαδικασίες υπάρχουν προς το παρόν; Ή, με ποιες διαδικασίες θα εμπλεκόταν το άτομο με σε μια νέα θέση; Ή, τι είδους δραστηριότητες ή διαδικασίες της εργασίας θα επιτελούσε εάν χρησιμοποιούσε τις βελτιωμένες ικανότητες στα χόμπι ή κατά την συμμετοχή του σε κοινωνικές λειτουργίες;

Στην περίπτωση του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης, οι διαδικασίες της εργασίας θα περιελάμβαναν την οικοδόμηση και τη διατήρηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην κοινότητα, την υποστήριξη της δημιουργίας των προγραμμάτων ανάπτυξης, τη συμμετοχή στην εφαρμογή των προγραμμάτων ανάπτυξης και τη μεσολάβηση μεταξύ των διαφορετικών εμπλεκόμενων κύκλων συμφερόντων.

3.1.3. Περιγραφή των βασικών καθηκόντων του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης

Οι διαδικασίες της εργασίας αποτελούνται από διαφορετικούς στόχους. Όπως οι διαδικασίες της εργασίας, έτσι και τα καθήκοντα ποικίλλουν από εργασία σε εργασία. Οι διαδικασίες της εργασίας πρέπει να διασπαστούν στα συστατικά τους και να προσδιοριστούν τα βασικά καθήκοντα.

Οι ακόλουθοι τέσσερις στόχοι προσδιορίστηκαν ως οι βασικές λειτουργίες για τον Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης. Αυτοί έχουν αναλυθεί σε ένα σύνολο δεξιοτήτων:

1. **κοινωνική επικοινωνία** (οικοδόμηση εμπιστοσύνης, ικανότητα διάδρασης με κάθε μέλος της κοινότητας εύκολα, επίλυση συγκρούσεων, προώθηση της καινοτομίας σκέψης, κέντρισμα των θετικών στάσεων έναντι της κοινότητας και του ατόμου, ρητορικές δεξιότητες, γνώση και δεξιότητες αυτοπαρουσίασης, ικανότητες επεξήγησης πολύπλοκων θεμάτων), συμπεριλαμβανομένης της **επεξεργασίας πληροφοριών** (δεξιότητες όπως: αναζητήσεις σε βιβλιοθήκες, εφημερίδες και Ίντερνετ· στόχευση σε ανεπίσημες πηγές πληροφόρησης· ομαδοποίηση, κατηγοριοποίηση και σύνθεση της πληροφόρησης που έχει αποκτηθεί· συγγραφή και δημοσίευση – άρθρα, ιστοσελίδες, κτλ.· δεξιότητες της τεχνολογίας πληροφοριών)
2. **ικανότητα αναγνώρισης των αναγκών και των προβλημάτων** της κοινότητας (συγκέντρωση γνώσης για την κοινότητα - απλές έρευνες, ψηφοφορίες, εκθέσεις· αναγνώριση της στάσης των ατόμων απέναντι στην κοινή δράση και την κοινότητα μέσω συνεντεύξεων και παρατήρησης, δυνατότητα ανάλυσης των ποιοτικών στοιχείων και να αντιπαραβολή των συγκεφαλαιωτικών εκθέσεων)

3. **προβολή και διαχείριση (συντονισμός) των ενεργειών ομάδας** (προβολή διαφόρων ειδών ενεργειών, προσδιορισμός πηγών χρηματοδότησης, βασικές πληροφορίες για τις διαδικασίες, τεχνικές παρώθησης, διαχείριση ομάδας, γνώση σχετικά με τις πρωτογενείς ομάδες, δομές και ενέργειες, ενθάρρυνση της συνεργασίας, προεπιλογή πιθανών ηγετών)
4. **βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη - γενικό υπόβαθρο** (νέες τάσεις στην αγροτική ανάπτυξη, βιώσιμος τουρισμός, ιδέα της βιωσιμότητας, πρακτική γνώση σχετικά με τη λειτουργία του τοπικού δικτύου φορέων και οργανώσεων (αυτοδιοίκηση, ΜΚΟ, περιφερειακοί οργανισμοί, εθνικά όργανα)

3.1.4 Χρήση του Μητρώου Καθηκόντων και Ικανοτήτων έναντι των βασικών καθηκόντων του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης

Οι τρεις προηγούμενες φάσεις έχουν προετοιμάσει την τέταρτη, στην οποία εισάγεται ο Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων (δείτε το Μητρώο στην σελίδα 35). Τώρα είναι δυνατό να επαληθευθούν τα βασικά καθήκοντα που έχει προσδιοριστεί με το δεδομένο σύνολο των 10 ικανοτήτων.

Κάθε καθήκον πρέπει να να εξεταστεί λεπτομερώς σε σχέση με κάθε μια από τις ικανότητες. Πώς η ικανότητα σχετίζεται με την εργασία; Πώς υλοποιείται - τι σημαίνει αυτό στην πραγματικότητα; Μερικοί στόχοι και ικανότητες μπορούν να επικαλύπτονται, ακόμη και να επαναλαμβάνονται. Αυτό είναι φυσιολογικό και αναμενόμενο. Ένας τρόπος εργασίας μέσω του Μητρώου είναι η λήψη κάθε ικανότητας με την σειρά και η σύνδεσή της με τα καθήκοντα. Άλλος ένας τρόπος εργασίας είναι ξεκινώντας από τα καθήκοντα να αναλύονται αυτά σε σχέση με τις διάφορες ικανότητες. Προτείνεται να δοκιμαστούν διαφορετικές προσεγγίσεις για να βρεθεί η καταλληλότερη για το πρόσωπο που δημιουργεί την Μαθησιακή Διαδρομή.

Αυτή η φάση μπορεί να φαίνεται δύσκολη, ακόμα κι αν αναλυθεί μια λειτουργία που ήδη εκτελεί το άτομο. Ο σκοπός είναι η εξέταση των λεπτομερειών για να μελετηθούν και τα μικρά και τα μεγάλα βήματα που περιλαμβάνονται στην ολοκλήρωση της Μαθησιακής Διαδρομής. Μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να συζητηθεί αυτή η φάση της Διαδρομής με κάποιον άλλο για την μελέτη και την απόκτηση περισσότερης πληροφόρησης σχετικά με την παρατήρηση των πιθανών σχέσεων μεταξύ του περιεχομένου των των καθηκόντων και των ικανοτήτων.

Τα παραδείγματα από τις φάσεις 4-7 για τη χρήση του Μητρώου, που προσδιορίζουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες και δημιουργούν τα στάδια μάθησης στο πειραματικό πρόγραμμα που χρησιμοποιείται στο πρόγραμμα Euro-Validation, περιγράφονται στο κεφάλαιο 4.

Αποφασίστηκε στο πρόγραμμα Euro-Validation να χρησιμοποιηθούν οι 10 ικανότητες που ορίστηκαν από Σουηδική ομάδα έρευνας το 2006 για να αναλυθούν λεπτομερώς τα βασικά καθήκοντα του Εμπυχρωτή Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ανατέθηκε σε μία ομάδα έρευνας, την PRIM-group, από την Εθνική Υπηρεσία της Σουηδίας για την Εκπαίδευση να αναπτύξει ένα σύστημα ελέγχου για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε εθνικό επίπεδο και παρουσιάστηκε το 'Προφίλ ικανοτήτων' ως το αποτέλεσμα αυτού του έργου. Η Εθνική Υπηρεσία της Σουηδίας για την Εκπαίδευση κατέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και αναδημοσίευσης του υλικού αυτού (PRIM-gruppen, 2006), (Skolverket, 2006a).

Η βάση ενός Προφίλ ικανοτήτων αποτελείται από τις ακόλουθες δέκα γενικές ικανότητες:

1 Ικανότητα χειρισμού και διεκπεραίωσης της πληροφόρησης.

Για να είναι σε θέση να λειτουργήσει στον ενεργό επαγγελματικό βίο αλλά και ως πολίτης, κάποιος πρέπει να αναπτύξει μια ικανότητα χειρισμού και διεκπεραίωσης της πληροφόρησης δηλ. αναζήτησης, συλλογής, ανάλυσης και οργάνωσης διαφόρων τύπων πληροφοριών. Αυτό μπορεί να ισχύσει για πληροφορίες που υπάρχουν σε έγγραφα, ως εικόνες, σχέδια, στη φύση ή στη διαπροσωπική αλληλεπίδραση. Αυτό έχει γίνει ένας απαραίτητος τομέας ικανότητας, που οφείλεται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των πληροφοριών. Είναι σημαντικό να είναι το άτομο σε θέση να βρει τις σχετικές πληροφορίες και να είναι σε θέση να τις αξιολογήσει αντικειμενικά.

2 Η ικανότητα λήψης δράσης τόσο προφορικά όσο και εγγράφως.

Πρόκειται για μια ολοένα και πιο σημαντική ικανότητα στην κοινωνία μας όπου το άτομο πρέπει να είναι σε θέση να διατυπώσει και να μεταβιβάσει ιδέες και πληροφορίες προφορικά, εγγράφως ή με άλλα μέσα. Αυτή η ικανότητα καλύπτει επίσης τη δυνατότητα διάδρασης με διαφορετικούς τύπους ανθρώπων σε συγκεκριμένες καταστάσεις.

3 Η ικανότητα εκπλήρωσης των στόχων και επίλυσης των πρακτικών προβλημάτων.

Αυτή η ικανότητα περιλαμβάνει τη δυνατότητα να υλοποιηθούν προγράμματα, και

να ολοκληρωθεί ότι έχει προγραμματιστεί. Περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα να εξεταστούν τα προβλήματα που εμφανίζονται στην πορεία κατά τέτοιο τρόπο ώστε το έργο να μπορεί να ολοκληρωθεί επιτυχώς.

4 Η ικανότητα εκτέλεσης καθηκόντων και σχεδιασμού και οργάνωσης των στόχων.

Τα προβλήματα και οι στόχοι που κάποιος αντιμετωπίζει είναι συχνά σύνθετα και μη δομημένα. Η δυνατότητα σχεδιασμού και οργάνωσης ενεργειών γύρω από ένα πρόβλημα μπορεί να περιγραφεί ως η ικανότητα να αναλυθεί ποιο είναι το συγκεκριμένο πρόβλημα, να προσδιορισθεί ποια μέσα απαιτούνται για την επίλυση του προβλήματος, και να κριθεί εάν η επιλεγμένη λύση είναι η πλέον ενδεδειγμένη βάσει των συνθηκών. Πρέπει επίσης το άτομο να είναι σε θέση να συντάσσει ένα πλάνο για την εργασία κάποιου που να είναι ρεαλιστικό και από πλευράς περιεχομένου και από πλευράς χρονοδιαγραμμάτων.

5 Η ικανότητα συνεργασίας.

Με έναν αυξανόμενο ρυθμό των πεδίων δράσης, το άτομο πρέπει να είναι σε θέση να εργαστεί με άλλους σε ομαδική ή συλλογική εργασία. Η ικανότητα συνεργασίας σημαίνει ότι το άτομο μπορεί να συμβάλει στην εργασία της ομάδας, και ότι είναι πρόθυμο και ικανό να δεχτεί τις σκέψεις και τις ιδέες των άλλων. Για να λειτουργήσει μια ομάδα, τα μέλη της πρέπει να είναι έτοιμα να λάβουν διαφορετικούς ρόλους μέσα στην ομάδα και να εργασθούν για να αναπτυχθεί η συνεργασία μεταξύ τους.

6 Η ικανότητα χρησιμοποίησης εξοπλισμού.

Οι περισσότερες σφαίρες "δράσης" και τομείς της εργασίας εξαρτώνται από μια αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων και του εξοπλισμού που είναι συχνά τεχνικής φύσης. Η δυνατότητα χρησιμοποίησης και χειρισμού του σχετικού εξοπλισμού είναι έτσι απαραίτητη για ένα άτομο για να μπορέσει αυτό να λειτουργήσει στον εργασιακό χώρο.

7. Η ικανότητα συναίσθησης της ποιότητας.

Για να είναι κάποιος ενήμερος της ποιότητας πρέπει να γνωρίζει ευθαρσώς ότι και οι διαδικασίες και τα προϊόντα διατηρούν μια υψηλή ποιότητα. Η υψηλή ποιότητα είναι προϋπόθεση για εύρυθμη λειτουργία, ανεξάρτητα από το εάν εξετάζονται οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα.

8. Ικανότητα καλαισθητικής κρίσης.

Οι αισθητικές πτυχές γίνονται σημαντικές σε ολοένα και περισσότερους τομείς εργασίας. Αυτό αφορά κάθε τι που καλύπτει την αισθητική πτυχή στις υπηρεσίες

ή τα προϊόντα που θα πρέπει να είναι αισθητικά αρεστά σε αυτούς στους οποίους απευθύνονται.

9. **Ικανότητα ηθικής συμπεριφοράς.**

Κάθε πεδίο δραστηριότητας έχει ένα ηθικό υπόβαθρο με αξίες που πρέπει να ακολουθηθούν. Το να έχει ένα άτομο ικανότητα ηθικής συμπεριφοράς σημαίνει ότι πρέπει να είναι σε θέση να ενεργεί με ηθική συνείδηση.

10. **Ικανότητα αυτο-ανάπτυξης.**

Αυτό υπονοεί μια ευχέρεια συμβολής στη βελτίωση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του ατόμου. Η προϋπόθεση για αυτήν την ικανότητα είναι μια διερευνητική και ελεγκτική στάση απέναντι σε έναν δεδομένο έργο, στόχο ή άλλες συνθήκες εργασίας. Υπονοεί επίσης την ικανότητα εναλλακτικής σκέψης.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	Βασικό έργο 1. Κοινωνική επικοινωνία και επεξεργασία πληροφοριών	Βασικό έργο 2. Αναγνώριση των αναγκών και των προβλημάτων της κοινότητας	Βασικό έργο 3. Διαχείριση και συντονισμός των ενεργειών της ομάδας	Βασικό έργο 4. Αναβάθμιση της γνώσης και της κατανόησης της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης
1. Ικανότητα χειρισμού και διεκπεραίωσης της πληροφορίας				
2. Ικανότητα λήψης δράσης και προφορικά και εγγράφως				
3. Ικανότητα εκτέλεσης καθηκόντων και σχεδιασμού και οργάνωσης στόχων				
4. Ικανότητα εκπλήρωσης στόχων και επίλυσης πρακτικών προβλημάτων				
5. Ικανότητα συνεργασίας				
6. Ικανότητα χρησιμοποίησης εξοπλισμού				
7. Ικανότητα συναίσθησης της ποιότητας				
8. Ικανότητα καλαισθητικής κρίσης				
9. Ικανότητα ηθικής συμπεριφοράς				
10. Ικανότητα αναπτυξιακής δράσης				

Πίνακας 1: Μητρώο καθηκόντων και ικανοτήτων

3.1.5 Προσδιορισμός των μαθησιακών αναγκών και καθορισμός των μαθησιακών στόχων

Μέχρι αυτήν την φάση έχει γίνει η προεργασία για τη δημιουργία μιας Μαθησιακής Διαδρομής και το επόμενο βήμα είναι να προσδιοριστούν οι πραγματικές μαθησιακές ανάγκες του ατόμου. Εξετάζοντας πάλι το Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων, είναι δυνατό να βρεθούν σημεία που πρέπει να βελτιωθούν για να επιτευχθούν οι στόχοι. Δεδομένου ότι υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι για να προβεί κανείς στην βελτίωσή τους, οι καλύτεροι τρόποι θα πρέπει να επιλεγούν μαζί με τον εκπαιδευόμενο: μήπως απαιτείται κάποια αυτοδιδασκαλία ή πρακτική για να διευρυνθούν η γνώση ή οι δεξιότητες και να υπάρξει καλύτερη απόδοση στην εργασία; Μήπως είναι πιο κατάλληλη η τυποποιημένη μελέτη ή μήπως η συμμετοχή σε ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι η λύση; Μήπως η συμμετοχή σε κάποιες κοινωνικές δραστηριότητες, που σχετίζονται με ένα σύλλογο ή η έναρξη ενός νέου χόμπι θα παρείχε στο άτομο αυτό που χρειάζεται;

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι να ικανοποιηθούν οι μαθησιακές ανάγκες. Αυτοί μπορούν να περιλάβουν μόνο μία ή και όλες τις επιλογές μάθησης - άτυπης, μη-τυπικής και τυπικής μάθησης. Οι ανάγκες και οι στόχοι μάθησης έχουν τώρα τεθεί, έτσι οι δυνατότητες για κατάκτηση της γνώσης και των δεξιοτήτων πρέπει να διερευνηθούν και έπειτα να αποφασισθεί τι θα λειτουργήσει καλύτερα. Το επόμενο θέμα που χρήζει μελέτης είναι τι είδους στοιχεία απαιτούνται για να αποδειχθεί ότι ο εκπαιδευόμενος έχει επιτύχει τη νέα ικανότητα, την δεξιότητα ή τη γνώση.

Μέχρι τώρα η πρότερη μάθηση έχει εκτιμηθεί έναντι των στόχων που κάποιος θέλει να επιτύχει και έχει παρατηρηθεί ότι υπάρχουν ικανότητες και δεξιότητες που ήδη έχει το άτομο, αλλά και ότι υπάρχουν επίσης κάποιες που πρέπει να βελτιωθούν ή να αποκτηθούν. Μερικές από τις ικανότητες και τις δεξιότητες μπορεί να είχαν επιτευχθεί μέσω των προηγούμενων επίσημων σπουδών, αλλά ένα ποσοστό από αυτές θα είναι το αποτέλεσμα της άτυπης ή μη-τυπικής μάθησης από την εργασία, τα χόμπι, τα σύντομα προγράμματα μαθημάτων κ.λπ. - και δεν υπάρχει οποιαδήποτε επίσημη απόδειξη αυτών. Τώρα η ερώτηση είναι πως μπορούν να πιστοποιηθούν οι ικανότητες - πόση και τι είδους επίσημη πιστοποίηση απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι και για να είναι σε θέση να αποδειχθεί, ότι το άτομο είναι ικανό; Είναι αρκετό εάν παρουσιάσει τις δεξιότητες στην πράξη ή αν έχει μια συστατική επιστολή π.χ. από έναν εργοδότη ή έναν δάσκαλο που να δηλώνει ότι το άτομο έχει ορισμένες ικανότητες; Ή απαιτείται ένας πιο επίσημος τύπος πιστοποίησης π.χ. ένα πιστοποιητικό τίτλου σπουδών; Μήπως η ανάγκη μάθησης μπορεί να καλυφθεί μέσω ενός σύντομου κύκλου σπουδών, ή απαιτείται

ένα επίσημο δίπλωμα; Ή υπάρχει κάποιος άλλος διαθέσιμος τύπος διαδικασίας πιστοποίησης στο οποίο θα μπορούσε να συμμετέχει κάποιος;

Εάν ο εκπαιδευόμενος χρειάζεται έναν δίπλωμα ή έναν επίσημο τίτλο σπουδών, τώρα είναι καιρός να δούμε τι είδους μέθοδοι είναι διαθέσιμες για την επίσημη επικύρωση της άτυπης και μη-τυπικής μάθησης. Οι μέθοδοι ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, μεταξύ των επιπέδων κατάρτισης και επίσης από το ένα επάγγελμα στο άλλο. Εμπειρογνώμονες π.χ. σε ένα Κέντρο εργασίας ή σε άλλο γραφείο απασχόλησης ή ένας φορέας κατάρτισης που παρέχει τον εκπαίδευση ενηλίκων πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει τη βοήθεια που απαιτείται.

3.1.6 Περιγραφή των συγκεκριμένων σταδίων της Μαθησιακής Διαδρομής ενός ατόμου

Οι ανάγκες και οι στόχοι μάθησης έχουν τώρα τεθεί και ο εκπαιδευόμενος έχει καθορίσει ποια είναι τα πεδία τα οποία έχει επιλέξει να μελετήσει ή τα οποία έχει επιλέξει να ασκήσει και πώς μπορεί να γίνει αυτό. Αυτές οι αποφάσεις έχουν επίσης πιθανώς επηρεαστεί από τις ανάγκες να πιστοποιηθεί και να επιβεβαιωθεί επίσημα η πρότερη μάθηση.

Αυτό που απαιτείται στην συνέχεια είναι ένα πλάνο πρακτικών βημάτων της διαδρομής για την επίτευξη των στόχων: πρόγραμμα για την εργασία και τα μέσα που θα απαιτηθούν (αυτό μπορεί να περιλάβει στοιχεία όπως ο χρόνος μετακίνησης και μελέτης, η χρηματοδότηση, τι είδους υποστήριξη μπορεί να αναμένεται από τους συναδέλφους, τους άλλους εκπαιδευόμενους και τον εργοδότη). Ίσως απαιτηθεί περισσότερη συζήτηση ή έρευνα π.χ. για την εύρεση προσφορών μάθησης που να είναι διαθέσιμες για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της εκπαίδευσης (όπως: βιβλία, CD, διαδικτυακά υλικά, προγράμματα εκπαίδευσης εξ αποστάσεως, προγράμματα κατάρτισης, εργαστήρια, επιμορφωτικά προγράμματα κ.λπ.) και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ικανοποιήσουν επίσης τις ανάγκες πιστοποίησης.

3.1.7 Προχωρώντας στο επόμενο στάδιο

Τώρα το σχέδιο για τη Μαθησιακή Διαδρομή έχει γίνει - και πραγματικά τα πρώτα, κρίσιμα βήματα έχουν ήδη γίνει από τη στιγμή που άρχισε η δημιουργία της Μαθησιακής Διαδρομής. Πολλή εργασία έχει γίνει κατά την διαδικασία, αλλά από τώρα και στο εξής η πορεία πρέπει να είναι σαφέστερη. Μπορεί να πάρει περισσότερο χρόνο από ότι εκτιμήθηκε αρχικά και θα υπάρξουν δυσκολίες όπως πάντα στη ζωή, αλλά τώρα ο εκπαιδευόμενος έχει το στόχο, το σχέδιο και τα βήματα και πρέπει απλά να συνεχίσει από εδώ την Διαδρομή του.

4. Διδάγματα που αντλήθηκαν και προτάσεις για την χρήση της μεθόδου Μαθησιακών Διαδρομών

Γενικά η μέθοδος Μαθησιακών Διαδρομών θεωρήθηκε ένα ενδιαφέρον και χρήσιμο εργαλείο για τα πιλοτικά προγράμματα που διενεργήθηκαν από τους επτά εταίρους του προγράμματος. Οι 10 ικανότητες που περιγράφηκαν στο Μητρώο καθηκόντων και ικανοτήτων θεωρήθηκαν σχετικές, ειδικά κατά τη συζήτηση και το καθορισμό του ρόλου του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης. Ιδιαίτερα, η Διαδρομή αποδείχθηκε ότι βοηθά τους συμμετέχοντες εκείνους που λειτουργούσαν σύμφωνα με τον τρέχοντα ρόλο τους ήδη ως Εμπυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης, επειδή τους επέτρεψε να αποκτήσουν συνείδηση του ρόλου τους και να αναλύσουν την εργασία τους και τις λειτουργίες τους με νέους τρόπους.

Η καθοδήγηση πρόσωπο με πρόσωπο με ένα ικανό άτομο προτιμάται αντί της προσπάθειας μελέτης του Μητρώου κατ' ιδίαν. Επιπλέον βγήκε το συμπέρασμα ότι απαιτείται επαγγελματική υποστήριξη για την εύρεση των κατάλληλων πληροφοριών για ευκαιρίες εκπαίδευσης και μάθησης που να αρμόζουν με τις ανάγκες της εκπαίδευσης. Για έναν μεμονωμένο εκπαιδευόμενο είναι ένας χρονοβόρος, σκληρός και άχαρος στόχος η αναζήτηση ουσιαστικής κατάρτισης από τον δαιδαλώδες πεδίο των ευκαιριών.

Η σημασία εκτίμησης και πιστοποίησης της άτυπης και μη-τυπικής μάθησης έφερε ένα διαφορετικό βάρος στις συζητήσεις για τα πιλοτικά προγράμματα ανάλογα με το πόσο προηγμένα ήταν τα εθνικά συστήματα και πόσο ευρέως γνωστές ήταν οι έννοιες. Εκείνη η κατάσταση επηρέασε επίσης τον τρόπο με τον οποίο αξιολογήθηκαν η μέθοδος Μαθησιακών Διαδρομών και το Μητρώο καθηκόντων και ικανοτήτων. Όλοι οι συμμετέχοντες στα πιλοτικά προγράμματα υποστήριξαν την αρχή της αξιολόγησης χρησιμοποιώντας διαφορετικές συστηματικές προσεγγίσεις και εργαλεία και αυτή της κατάληξης σε επίσημη πιστοποίηση αναγνωρισμένων ικανοτήτων και δεξιοτήτων.

Η μέθοδος απέδειξε ότι λειτουργεί σωστά με ανθρώπους που ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την μάθηση κατά την διάρκεια πιλοτικού προγράμματος στην Φινλανδία. Το κύριο επίτευγμα του πιλοτικού προγράμματος στην **Φινλανδία** ήταν η δημιουργία ενός ώριμου και καλά δομημένου Μητρώου σχετικά με τις μαθησιακές ανάγκες από τους συμμετέχοντες στο πείραμα Μαθησιακών Διαδρομών. Η διαδικασία δημιουργίας αυτού του Μητρώου αποδείχθηκε πολύτιμη, αυξάνοντας την επίγνωση των συμμετεχόντων αναφορικά με τις υπάρχουσες δεξιότητές τους και τα κενά τους όσον αφορά στις επιθυμητές δεξιότητες. Η μέθοδος λειτούργησε

καλά κάτω από καθοδήγηση και αυτό ήταν ένα από τα βασικά συμπεράσματα της δοκιμής. Επίσης, επειδή ολόκληρη η διαδικασία δημιουργίας Μαθησιακής Διαδρομής απαιτεί χρόνο και προσπάθεια από το άτομο, λειτουργεί καλύτερα όταν το άτομο έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε αυτό. Αυτό ίσχυσε για τα άτομα που θέλησαν να αλλάξουν δουλειά και προσανατολίστηκαν προς νέες και πιο ενδιαφέρουσες θέσεις απασχόλησης. Η προσέγγιση της Μαθησιακής Διαδρομής και το εργαλείο του Μητρώου θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στις διαδικασίες πιστοποίησης ειδικά κατά τη δημιουργία των μεμονωμένων σχεδίων για την ολοκλήρωση κατάρτισης και την απόκτηση τίτλων που να βασίζονται στις ικανότητες.

Αναπτύχθηκαν νέα προσόντα για τους εργαζόμενους στην τοπική ανάπτυξη στις μικρο-περιφέρειες σε ένα πιλοτικό πρόγραμμα στην Ουγγαρία. Το κύριο επίτευγμα του πιλοτικού προγράμματος στην **Ουγγαρία** ήταν ότι προήγαγε την συνειδητοποίηση των εργαζομένων στην τοπική ανάπτυξη σε πρόσφατα συσταθείσες θέσεις στο αποκεντρωμένο σύστημα 167 μικρο-περιφερειών, για την ύπαρξη ανάγκης κατάρτισης και απόκτησης εξειδίκευσης που να είναι ιδιαίτερα πολύτιμη στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER και της επάνδρωσης των ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ).

Η πειραματική δοκιμή απευθύνθηκε στην πράξη σε αυτούς τους εργαζόμενους και το ατού του ήταν ότι οι τέσσερις συμμετέχοντες προέρχονταν από διαφορετικά εκπαιδευτικά υπόβαθρα. Όλοι οι συμμετέχοντες θεώρησαν αρχικά ότι κατείχαν όλη τη γνώση που ήταν απαραίτητη για να εκτελέσουν τα καθήκοντα της νέας θέσης τους. Μέσω της διαδικασίας δημιουργίας της δικής τους Μαθησιακής Διαδρομής, συνειδητοποίησαν ότι στερούνταν σημαντικές δεξιότητες και ένοιωσαν πολύ έντονα την ανάγκη να μελετήσουν και να τις αποκτήσουν. Ένας συνδυασμός προγραμμάτων σπουδών από διάφορα πανεπιστημιακά ιδρύματα φάνηκε ως η καλύτερη λύση για την βελτίωση των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων, καθώς τους δίνεται η ευχέρεια επιλογής εκείνων που αρμόζουν στο υπόβαθρο και τα κενά των δεξιοτήτων τους. Καταβάλλονται τώρα προσπάθειες από τον συνεργαζόμενο πιλοτικό φορέα να πεισθεί το Υπουργείο Γεωργίας της Ουγγαρίας να παράσχει κατάρτιση εξειδίκευσης Εμπνευστική Αγροτικής Ανάπτυξης σε αυτούς τους ευέλικτους συνδυασμούς κύκλους σπουδών που επιτρέπουν έπειτα στους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν τις δικές τους Μαθησιακές Διαδρομές με τη βοήθεια του εργαλείου του Μητρώου.

Στη **Νορβηγία**, κάθε υπάλληλος δημιουργεί ένα πρόγραμμα προσωπικής ανάπτυξης στον εργασιακό χώρο του/της. Το Μητρώο Μαθησιακής Διαδρομής που αναπτύχθηκε από το πρόγραμμα έπρεπε να συμπληρωθεί από ένα πιο περίπλοκο

και συστηματικό εργαλείο προσδιορισμού αναγκών, για να καταστεί σημαντικό για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο αξιολόγησης ικανοτήτων του VOX⁹, που έχει αναπτυχθεί επίσημα και διαβαθμισθεί στη Νορβηγία, για να εξετάσει το αρχικό μέρος της Μαθησιακής Διαδρομής, αυτό της αξιολόγησης των ικανοτήτων. Αυτή η αξιολόγηση οδήγησε στον προσδιορισμό των μαθησιακών αναγκών και την διερεύνηση των πηγών μάθησης. Διαπιστώθηκε ότι λόγω του ποσοστού απασχόλησης 100% στη νότια και κεντρική Νορβηγία, οι άνθρωποι δεν μπορούν εύκολα να αναγνωρίσουν την αξία τέτοιων μέσων όπως η Μαθησιακή Διαδρομή, επειδή ο κανόνας είναι ότι οι εργοδότες θα φροντίσουν να βελτιώσουν τις δεξιότητες των υπαλλήλων τους, μέσω της κατάρτισης εάν είναι απαραίτητο, παρά να περιμένουν ότι οι υπάλληλοί τους θα αναλάβουν αυτή την πρωτοβουλία από μόνοι τους.

Στην **Πολωνία**, το πιλοτικό πρόγραμμα λειτούργησε με μεγάλη επιτυχία σε όλη την διάρκειά του και αναπτύχθηκε ένα πρόγραμμα μάθησης και διδασκαλίας για να καλύψει τις μεμονωμένες μαθησιακές διαδρομές. Το κύριο επίτευγμα του πειράματος στην Πολωνία ήταν η ανάπτυξη ενός ευέλικτου προγράμματος μάθησης και διδασκαλίας από τους σπουδαστές, μετά από την ολοκλήρωση των μαθησιακών διαδρομών τους. Το πρόγραμμα μάθησης και διδασκαλίας αναγνωρίστηκε από το πανεπιστήμιο που οδηγεί αρχικά στην απόκτηση επίσημης βεβαίωσης ενός κύκλου μαθημάτων, αλλά θα αναπτυχθεί για να οδηγήσει σε ένα μεταπτυχιακό δίπλωμα. Οι συμμετέχοντες, που δεν είχαν πρότερη πανεπιστημιακή εκπαίδευση, θα μπορούσαν να λάβουν ένα άτυπο πιστοποιητικό από το πανεπιστήμιο.

Η διαδικασία δημιουργίας της μαθησιακής διαδρομής αποδείχθηκε πολύτιμη για τους εκπαιδευόμενους, ειδικά επειδή βελτίωσε την πληροφόρησή τους όσον αφορά στις ευκαιρίες εκπαίδευσης και μάθησης. Οι σπουδαστές ασχολήθηκαν πολύ ενεργά με την αναζήτηση κατάλληλων κύκλων μαθημάτων που θα βελτίωναν τις ικανότητές τους. Εκτός από τον ειδικά διασκευασμένο για την κάλυψη των αναγκών κύκλο μαθημάτων του πανεπιστημίου που ανέπτυξαν, ανακάλυψαν επίσης ένα κύκλο μαθημάτων σχετικά με την επιχειρηματικότητα διάρκειας 60 ωρών το οποίο παρακολούθησαν και οι πέντε ως μέρος του επίσημου προγράμματος μάθησης και διδασκαλίας τους.

Η πιλοτική εφαρμογή της Μαθησιακής Διαδρομής στην Πολωνία δημιούργησε ένα νέο προϊόν, ένα μεταπτυχιακό δίπλωμα που προτίθεται να προσφέρει το

⁹ Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων Νορβηγίας (στα αγγλικά: <http://www.vox.no/templates/CommonPage.aspx?id=2598>)

Πανεπιστήμιο Nicolaus Copernicus στα ενεργά μέλη των 220 ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ) της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER στην Πολωνία, που αφορά περί τα 16.000 άτομα. Ο νέος αναγνωρισμένος κύκλος μαθημάτων έρχεται να καλύψει ένα πολύ σημαντικό κενό στα προσόντα που απαιτούνται για την διαχείριση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER σε τοπικό επίπεδο στην Πολωνία, δημιουργώντας μια τεράστια εκπαιδευτική αγορά για το πανεπιστήμιο. Αυτή η κατάρτιση για την απόκτηση προσόντων ανοίγει την πόρτα για το μη-αναγνωρισμένο (αλλά υπάρχον) επάγγελμα του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης με σκοπό την λήψη ενός επίσημου τίτλου, ασκώντας πίεση στην κυβέρνηση για αναγνώριση του επαγγέλματος. Σημαντικό μέρος του πιλοτικού προγράμματος εξέταζε επίσης τις δυνατότητες της χρήσης της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως στην αξιολόγηση προηγούμενης εκπαιδευτικής εμπειρίας (VPL).

Κατά την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος στο Ηνωμένο Βασίλειο (**Σκωτία**), δόθηκε έμφαση στην προσέγγιση στον εκπαιδευόμενο. Η εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος επικεντρώθηκε στη μέθοδο που πρέπει να υιοθετηθεί προκειμένου να πειστούν τα άτομα να αρχίσουν να χαράζουν την δική τους μαθησιακή διαδρομή. Η καθοδήγηση από τους πεπειραμένους συμβούλους είναι απαραίτητη, και η πρόσωπο με πρόσωπο επαφή είναι επιτακτική. Η προσέγγιση επικεντρώθηκε σε δύο ομάδες ατόμων: επαγγελματίες που εργάστηκαν στις αγροτικές περιοχές και σπουδαστές του Κολλεγίου Moray (Moray College) του UHI Millennium Institute¹⁰. Οι συμμετέχοντες στις πιλοτικές εφαρμογές δεν θα μπορούσαν να χειριστούν πραγματικά μόνοι τους το Μητρώο και ζήτησαν υποστήριξη και εξηγήσεις.

Άτομα που ζουν στις αγροτικές περιοχές της Σκωτίας, των οποίων η εργασία μπορεί να περιγραφεί εν μέρει ως αυτή ενός εμπυχωτή αγροτικής ανάπτυξης, δεν γνωρίζουν ότι στην ουσία εκτελούν το έργο ενός 'εμπυχωτή'. Αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους σύμφωνα με τις βασικές σπουδές ή το επάγγελμά τους (π.χ. ο λογιστής, ο ειδικός των ΤΠΕ κ.λπ.) και έλκουν την επαγγελματική ταυτότητά τους συχνά από τον εργοδότη τους. Εντούτοις ήταν ενθουσιασμένοι από την ιδέα ενός νέου επαγγέλματος, αυτό του εμπυχωτή αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο ήταν στενά συνδεδεμένο με αυτό που έκαναν πραγματικά.

¹⁰ <http://www.uhi.ac.uk/> (στα Αγγλικά): διακριτικό και καινοτόμο όργανο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρουν επαγγελματικούς κύκλους σπουδών (όπως πιστοποιητικά ανώτερης εκπαίδευσης και διπλώματα), προπτυχιακά και μεταπτυχιακά πτυχία και ευκαιρίες έρευνας σε όλες τις ορεινές και νησιωτικές περιοχές της Σκωτίας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω μιας συνεργασίας των κολλεγίων και των ερευνητικών φορέων μαζί με ένα

Αυτοί οι άνθρωποι έπρεπε να πιστέψουν και να καταλάβουν ότι η μελέτη για περαιτέρω προσόντα δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να το βλέπουν με σκεπτικισμό και φόβο δεδομένου ότι μπορούσαν να στηρίζονται στις ήδη υπάρχουσες γνώσεις και εκπαίδευση. Η επικύρωση και η πιστοποίηση της μάθησης δεν αποτελεί ζήτημα για τις αγροτικές περιοχές, και πολλοί άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν γιατί χρειάζεται. Η διαδικασία δημιουργίας Μαθησιακής Διαδρομής αποδείχθηκε πιο εποικοδομητική από τα αποτελέσματα. Η Μαθησιακή Διαδρομή κράτησε τους ανθρώπους ενήμερους για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ευκαιρίες.

Το πείραμα με τους σπουδαστές έδειξε ότι είναι προσανατολισμένοι προς τους επίσημους τίτλους ειδίκευσης, το "χαρτί" που έρχεται στο τέλος των σπουδών, και θεώρησαν μάλλον δύσκολο να καταλάβουν ότι ένα άτομο μπορεί να δημιουργήσει την δική του "Μαθησιακή Διαδρομή". Τα τυπικά προσόντα του Εμπυχωτή δεν αναζητήθηκαν από π.χ. τις ΜΚΟ και αυτή η αγορά πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω από τη μεριά της για να υποστηριχθεί η δημιουργία της ταυτότητας των εμπυχωτών αγροτικής ανάπτυξης.

Η πιλοτική εφαρμογή στην **Ισπανία** οδήγησε σε ένα "μενού" εκπαίδευσης το οποίο παρείχε ο ιδιωτικός τομέας για να καλύψει συγκεκριμένες, διακριτές ικανότητες. Η ομάδα της Ισπανίας εστίασε την πιλοτική της εφαρμογή στα υπάρχοντα επαγγέλματα σε ένα αγροτικό πλαίσιο λόγω του γεγονότος ότι ο τίτλος του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης δεν υπάρχει αυτήν την περίοδο ως καθορισμένο και αναγνωρισμένο επάγγελμα στον Εθνικό Κατάλογο Τυπικών Προσόντων και επομένως δεν έχει καμία άμεση ζήτηση στην αγορά. Αντ' αυτού αναγνωρίζονται επίσημα πολλά επαγγέλματα, που καλύπτουν μερικούς από τους στόχους, τις ικανότητες και τις δεξιότητες του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως π.χ. εκπαιδευτής θεμάτων περιβάλλοντος, φορέας αγροτικού τουρισμού, εμπυχωτής ανάπτυξης κοινότητας και φορέας τοπικής ανάπτυξης.

Οι δύο συμμετέχοντες κατασκεύασαν τη δική τους μαθησιακή διαδρομή για τα επαγγέλματα για τα οποία ενδιαφέρονταν (του εκπαιδευτή θεμάτων περιβάλλοντος και του φορέα αγροτικού τουρισμού) και έψαξαν για τους κατάλληλους κύκλους σπουδών που θα ικανοποιούσαν τις μαθησιακές τους ανάγκες, καλύπτοντας τα κενά στις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Προσδιορίστηκε ένα "μενού" κατάλληλων κύκλων μαθημάτων που προσφέρθηκαν στην αγορά κατάρτισης από ιδιωτικές επιχειρήσεις, όπου ο κάθε ένας από αυτούς είχε ως αποτέλεσμα την απόκτηση ενός τίτλου ειδίκευσης. Κατά συνέπεια, πιστοποιήθηκαν οι μεμονωμένες ικανότητες, παρά το επάγγελμα. Αυτές οι ικανότητες τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις προσδοκίες των εργοδοτών όταν επέλεγαν νέο προσωπικό.

Στην **Σουηδία**, οι Μαθησιακή Διαδρομή θα πρέπει να προσφέρει κάτι περισσότερο από την ήδη υπάρχουσα πρακτική του Προγράμματος Προσωπικής Ανάπτυξης για τους υπαλλήλους, καθώς όλοι οι υπάλληλοι στη Σουηδία έχουν ένα Προγράμματος Προσωπικής Ανάπτυξης το οποίο ενημερώνεται κάθε χρόνο. Ο ρόλος των εργοδοτών είναι σημαντικότερος για την σύνταξη αυτών των προγραμμάτων, τα οποία καταγράφουν τα μελλοντικά προγράμματα και τις ανάγκες του ατόμου, και τόσο ο εργαζόμενος όσο και ο εργοδότης μπορούν να αποφασίσουν από κοινού σχετικά με τις περαιτέρω ανάγκες κατάρτισης.

Οι δύο συμμετέχοντες στην πιλοτική εφαρμογή της Μαθησιακής Διαδρομής είχαν ήδη τα δικά τους Προγράμματα Προσωπικής Ανάπτυξης και χρειάστηκαν ένα πρόσθετο κίνητρο για να πεισθούν να συμμετέχουν στην δημιουργία της Μαθησιακής Διαδρομής. Αυτό το κίνητρο βρέθηκε υπό την μορφή των 8 “τυποποιημένων” ικανοτήτων που καθορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (π.χ. επιχειρηματικότητα, επικοινωνία κ.λπ.). Κατά συνέπεια, ένα νέο μέρος προστέθηκε στην Μαθησιακή Διαδρομή που περιέλαβε αυτές τις ικανότητες. Η υπόθεση ήταν ότι ένας επαγγελματίας αγροτικής ανάπτυξης, που θα μπορούσε να προέλθει από πολλά διαφορετικά εκπαιδευτικά υπόβαθρα, θα μπορούσε να συμμετάσχει σε μια τελική δοκιμή των 8 “τυποποιημένων” ικανοτήτων όπως καθορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να σιγουρευτεί ότι κατείχε όλες τις αναγκαίες ικανότητες για την εκτέλεση της δουλειάς.

Τα μέσα μάθησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση των γνώσεων που λείπουν αφήθηκαν στους συμμετέχοντες: τα βιβλία, τα περιοδικά, το Διαδίκτυο ήταν τα μέσα που προτιμήθηκαν, επειδή οι εργαζόμενοι είχαν έλλειψη χρόνου και δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν δομημένους κύκλους σπουδών. Η ύπαρξη ενός τίτλου ειδίκευσης για τις πρόσθετες ειδικότητες δεν θεωρήθηκε απαραίτητη από τους συμμετέχοντες, επειδή η κουλτούρα σε θέματα εργασίας στη Σουηδία δίνει αξία στην άτυπη απόδειξη των ικανοτήτων, επιδεικνύοντάς τες, δηλαδή, στον εργοδότη κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Βιβλιογραφία

- Η Δήλωση της Κοπεγχάγης (2002), Δήλωση των Ευρωπαϊκών Υπουργών Παιδείας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που συνήλθαν στην Κοπεγχάγη στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2002, επί της ενίσχυσης της συνεργασίας σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, “The Copenhagen Declaration”, Internet: http://ec.europa.eu/education/copenhagen/copenahagen_declaration_en.pdf
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2004α) Ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εκπροσώπων των Κυβερνήσεων των Κρατών Μελών κατά την συνεδρίαση του Συμβουλίου για θέματα κοινών ευρωπαϊκών αρχών για τον προσδιορισμό και την πιστοποίηση της άτυπης και μη-τυπικής μάθησης, 9600/04, EDUC 118, SOC 253, Internet: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/resolution2004_en.pdf#search=%22%22the%20council%20resolution%20on%20lifelong%20learning%22%22
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2004β) Πρόγραμμα “Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010”. Η επιτυχία της στρατηγικής της Λισαβόνας συνδέεται με επείγουσες μεταρρυθμίσεις – Κοινή Έκθεση Προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση λεπτομερούς προγράμματος εργασίας σχετικά με την παρακολούθηση των στόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη, 6905/04, EDUC 43, Internet: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/jir_council_fi_nal.pdf#search=%22joint%20interim%20report%2026%20of%20february%202004%22
- Λευκή Βίβλος Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2001) Internet: http://ec.europa.eu/youth/whitepaper/download/whitepaper_en.pdf
- Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (2002). Πλαίσιο δράσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των προσόντων μέσω της δια βίου μάθησης, Internet: <http://www.etuc.org/a/580>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005) Πρόταση για την πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση, 2005/0221 (COD) http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/keyrec_en.pdf
- PRIM-gruppen (2006), Internet: <http://www1.lhs.se/prim/english/>
- Skolverket, (2006a), Internet: www.skolverket.se

ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

CEDEFOP¹¹ (European Centre for the Development of Vocational Training
<http://www.cedefop.europa.eu/> ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System
http://ec.europa.eu/education/programmes/socrates/ects/index_en.html

ECVET – European Credit Transfer in Vocational Education and Training¹²
http://ec.europa.eu/education/policies/2010/vocational_en.html

ETV European Training Village¹³
<http://www.trainingvillage.gr/etv/>

EURES – European Employment Services¹⁴
<http://ec.europa.eu/eures/index.jsp>

EURIDYCE – The information Network on Education in Europe¹⁵
<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice>

EUROPASS (CEDEFOP) <http://europass.cedefop.europa.eu/>

EUROPASS (European Commission)¹⁶
http://ec.europa.eu/education/programmes/europass/index_en.html

European inventory – Validation of non-formal and informal learning¹⁷
<http://www.ecotec.com/europeaninventory/>

Eurybase – The information database of education systems in Europe¹⁸
http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/DB_Eurybase_Home

Lifelong Learning Policies¹⁹ http://ec.europa.eu/education/policies/lll/lll_en.html

¹¹ Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

¹² Ευρωπαϊκό Σύστημα Συγκέντρωσης και Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων σε όλη την Κοινότητα

¹³ Ευρωπαϊκό Χωριό Κατάρτισης

¹⁴ Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες για την απασχόληση

¹⁵ Δίκτυο ΕΥΡΥΔΙΚΗ --- Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφοριών για την Εκπαίδευση

¹⁶ Ευρωπαϊκό Βιβλιάριο κατάρτισης

¹⁷ Ευρωπαϊκός Κατάλογος --- Επικύρωση μη-τυπικής και άτυπης μάθησης

¹⁸ Βάση δεδομένων για πληροφόρηση σχετικά με τα εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη

¹⁹ Πολιτικές δια βίου μάθησης

Recognition and transparency of qualifications²⁰

http://ec.europa.eu/education/policies/rec_qual/rec_qual_en.html

Recognition of non-formal and informal learning (European Commission)²¹

http://ec.europa.eu/education/policies/2010/objectives_en.html#recognising

Recognition of non-formal and informal learning (OECD)²²

[http://www.oecd.org/document/25/0,3343,en_2649_201185_37136921_1_1_1_1,00.](http://www.oecd.org/document/25/0,3343,en_2649_201185_37136921_1_1_1_1,00)

html

ReferNet – the European network of reference and experts²³

<http://www.cedefop.europa.eu/index.asp?section=8&sub=3>

The European Qualifications Framework²⁴

http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html

²⁰ Αναγνώριση και διαφάνεια τίτλων ειδικότητας

²¹ Αναγνώριση της μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και μάθησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

²² Αναγνώριση της μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και μάθησης (ΟΟΣΑ)

²³ Ευρωπαϊκό δίκτυο αναφοράς και εμπειρογνομοσύνης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

²⁴ Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)

Γλῶσσάριο

(βλέπε <http://www.ecotec.com/europeaninventory/glossary.html>)

- **Πιστοποιητικό/Δίπλωμα:** Επίσημο έγγραφο το οποίο εκδίδεται από έναν φορέα απονομής διπλωμάτων και που καταγράφει τα επιτεύγματα ενός ατόμου βάσει μίας πρότυπης διαδικασίας αξιολόγησης. Πηγή: Cedefop, 2002.
- **Ικανότητα:** Δυνατότητα εφαρμογής της γνώσης, της τεχνογνωσίας και των δεξιοτήτων σε μια συνθήκη ή/και μεταβαλλόμενη κατάσταση εργασίας. Source: Cedefop, 2002.
- **Τυπική μάθηση:** Μάθηση που εμφανίζεται σε ένα οργανωμένο και δομημένο πλαίσιο (σε ένα σχολείο/ένα κέντρο κατάρτισης ή στην εργασία) και χαρακτηρίζεται ρητά ως μάθηση (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης). Η τυπική μάθηση είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευόμενου. Οδηγεί, κατά κανόνα, στην πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.
- **Καθοδήγηση και συμβουλευτική:** Ένα φάσμα δραστηριοτήτων που έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τα άτομα να λάβουν (εκπαιδευτικές, επαγγελματικές, προσωπικές) αποφάσεις και να τις πραγματοποιήσουν πριν και μετά την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Πηγή: Cedefop, 2003
- **Άτυπη μάθηση:** Μάθηση ως αποτέλεσμα καθημερινών δραστηριοτήτων σχετικών με την εργασία, την οικογένεια ή τον ελεύθερο χρόνο. Δεν είναι οργανωμένη ή δομημένη (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης). Η άτυπη μάθηση είναι στις περισσότερες περιπτώσεις ακούσια από την σκοπιά του εκπαιδευόμενου. Κατά κανόνα, δεν οδηγεί σε πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.
- **Μάθηση:** Μια συσσωρευτική διαδικασία με την οποία τα άτομα αφομοιώνουν βαθμιαία τις όλο και περισσότερες σύνθετες και αφηρημένες οντότητες (έννοιες, κατηγορίες, και πρότυπα ή μοντέλα συμπεριφοράς) ή/και αποκτούν δεξιότητες και ικανότητες. Πηγή: προσαρμοσμένο από Jean Lave, 1997.
- **Δια βίου μάθηση:** Όλη η δραστηριότητα μάθησης που αναλαμβάνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, με στόχο την βελτίωση της γνώσης, των δεξιοτήτων/ικανοτήτων ή/και των προσόντων για προσωπικούς, κοινωνικούς ή/και επαγγελματικούς λόγους. Πηγή: Cedefop, 2003.
- **Μη τυπική μάθηση:** Μάθηση η οποία ενσωματώνεται σε προγραμματισμένες δραστηριότητες που δεν χαρακτηρίζονται ρητά ως μάθηση (ως προς τους στόχους, το χρόνο ή την υποστήριξη της μάθησης), αλλά που περιλαμβάνουν ένα σημαντικό στοιχείο μάθησης. Η μη τυπική μάθηση είναι σκόπιμη από την πλευρά

του εκπαιδευόμενου. Κατά κανόνα, δεν οδηγεί στην πιστοποίηση. Πηγή: Cedefop, 2003.

- **Πρότερη μάθηση:** Οι γνώσεις, η τεχνογνωσία ή/και οι ικανότητες που έχουν αποκτηθεί μέσω της προηγούμενης μη αναγνωρισμένης κατάρτισης ή εμπειρίας. Πηγή: Cedefop, 2003.
 - **Τυπικά προσόντα:**
 1. Ένα επίσημο έγγραφο (πιστοποιητικό, δίπλωμα) του επιτεύγματος που αναγνωρίζει την επιτυχή ολοκλήρωση της εκπαίδευσης ή της κατάρτισης, ή την ικανοποιητική επίδοση σε ένα τεστ ή μια εξέταση· και/ή
 2. οι προϋποθέσεις που ζητούνται από ένα άτομο που εισέρχεται ή προοδεύει σε ένα επάγγελμα. Πηγή: Cedefop, 2003.
 - **Αναγνώριση (ικανοτήτων)**
 1. Επίσημη αναγνώριση: η διαδικασία παροχής μίας επίσημης μορφής στις ικανότητες, είτε
 - Με την απονομή και λήψη πιστοποιητικών ή
 - Με την χορήγηση ισοτιμιών, μονάδων αξιολόγησης, πιστοποίησης των ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί
- Και/ή
2. κοινωνική αναγνώριση: μέσω της αναγνώρισης της αξίας των ικανοτήτων από οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες.
- Πηγή: Cedefop, 2003.
- **Πιστοποίηση άτυπης / μη-τυπικής μάθησης:** Η διαδικασία αξιολόγησης και αναγνώρισης ενός ευρέος φάσματος γνώσεων, τεχνογνωσίας, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αναπτύσσονται οι άνθρωποι καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους σε διαφορετικά πλαίσια, παραδείγματος χάριν μέσω της εκπαίδευσης, της εργασίας και των δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου. Πηγή: προσαρμοσμένο από Την Διεθνή Εγκυκλοπαίδεια της Εκπαίδευσης.
 - **Αξιολόγηση μάθησης:** Η διαδικασία προώθησης της συμμετοχής σε (τυπική ή μη-τυπική) μάθηση και των αποτελεσμάτων αυτής για να βελτιωθεί η συναίσθηση της εγγενούς αξίας της και να ανταμειφθεί η μάθηση. Πηγή: Cedefop, 2001 στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης. COM(2001) 678 final.

- **Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (VET):** Εκπαίδευση και κατάρτιση που στοχεύει να εξοπλίσει τα άτομα με τις δεξιότητες και τις ικανότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αγορά εργασίας. Πηγή: προσαρμοσμένο από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF), 1997.

Στοιχεία επικοινωνίας των εταίρων του προγράμματος Euro-Validation:

Φορέας Προώθησης Προγράμματος:

Ουγγρική Ακαδημία Επιστημών, Κέντρο Περιφερειακών Μελετών, Ερευνητικό Ινστιτούτο Δυτικής Ουγγαρίας - HU. , sziren@rkk.hu

Συντονιστής Προγράμματος:

PRISMA - Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών (GR), prisma@prismanet.gr

Πανεπιστήμια, Εκπαιδευτικά Ινστιτούτα και Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Κατάρτισης:

Πανεπιστήμιο Αγροτικών Επιστημών Σουηδίας (SE), bengt.weidow@vgregion.se

Πανεπιστήμιο Ελσίνκι Ruralia Institute Seinäjoki Unit (FI), pia.kattelus@helsinki.fi

Πανεπιστήμιο Nicolaus Copernicus (PL), kniec@umk.pl

Πανεπιστήμιο Δυτικής Ουγγαρίας, Σχολή Δασικής Μηχανολογίας, Κέντρο Περιβάλλοντος και Καινοτομίας (HU), vargag@emk.nyse.hu

Πανεπιστήμιο Ορεινής & Νησιωτικής Σκωτίας, Millennium Institute (UK), edna.cameron@moray.uhi.ac.uk

Μεσογειακό Ινστιτούτο Βιώσιμης Ανάπτυξης IMEDES (ES), proyectos@grupimedes.com

Κέντρο Περιβαλλοντικής Κατάρτισης Εμπορικού Επιμελητηρίου του East Thuringen (DE), hohle@umweltzentrum.de

Κέντρο Κατάρτισης Rogaland (NO), thomas@nielsen.com

Ίδρυμα EC-VPL, MKO η οποία ασχολείται με την πιστοποίηση της πρότερης μάθησης (NL), schuur@ecommovation.nl

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (GR), dgatsios@cc.uoi.gr

Ευρωπαϊκά δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης και κοινωνικών εταίρων Euracademy Association (GR), info-association@euracademy.org

Ένωση Διευθυντικών Στελεχών Αγροτικών Περιοχών (HU), vasifalu@axelero.hu

Υπηρεσία Ανάπτυξης CDIMM Maramures Foundation (RO), cdimm@cdimm.org

Παράρτημα 1. Παραδείγματα πειραματικών ενεργειών της μεθόδου μαθησιακών διαδρομών

Φιλανδία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Πανεπιστήμιο Ελσίνκι Ruralia Institute Seinäjoki Unit

Ποιος συμμετείχε: Επτά γυναίκες που εργάστηκαν σε 4 Ομάδες Τοπικής Δράσης στην περιοχή της Νότιας Οστροβοθνίας ως εκτελεστικοί διευθυντές, υπεύθυνοι σχεδιασμού ή σύμβουλοι και μανάτζερς έργων. Είχαν εργασθεί στις Ομάδες Τοπικής Δράσης για διάστημα τουλάχιστον 3 ετών, ζούσαν και οι ίδιες σε αγροτικές περιοχές και οι ηλικίες τους κυμαίνονταν μεταξύ 30 και 55 ετών. Όλες είχαν τουλάχιστον επαγγελματική εκπαίδευση, τρεις είχαν δίπλωμα ανώτερης εκπαίδευσης ή έκαναν σπουδές για να αποκτήσουν δίπλωμα ανώτερης εκπαίδευσης και η προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία τους ποίκιλε από εργασία στο εργοστάσιο, σε έρευνα και διδασκαλία.

Γιατί - οι στόχοι των συμμετεχόντων: Μερικοί από τους συμμετέχοντες αρακολουθούσαν ένα πρόγραμμα μαθημάτων για ένα πτυχίο σε κάποιο επίπεδο ή συμμετείχαν σε προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης κατά την διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος και ήλπιζαν ότι το πιλοτικό πρόγραμμα θα τους έδινε ιδέες για το πώς να λάβουν περαιτέρω κατάρτιση. Επίσης άλλοι συμμετέχοντες αναζήτησαν ιδέες για την εξέλιξή τους και για να ανταποκριθούν στις ανάγκες της επαγγελματικής τους ζωής αλλά και για το συμφέρον τους.

Αποτελέσματα: Όλη η διαδικασία της εφαρμογής της Μαθησιακής Διαδρομής ήταν μια καλή εμπειρία για τους συμμετέχοντες, καθώς ήταν η πρώτη φορά που οι περισσότεροι από αυτούς είχαν την ευκαιρία να εξετάσουν την εργασία τους, τους στόχους και τις ικανότητες σε λεπτομερές επίπεδο λεπτομέρειας και συμφωνήθηκε η αξία αυτής της διαδικασίας. Προσδιορίστηκαν οι εκπαιδευτικές ανάγκες που δεν είχαν εξεταστεί ποτέ προηγουμένως. Αλλά δεδομένου ότι αυτός ο τύπος μελέτης των αναγκών ανάπτυξης και ανέλιξης και ενδιαφερόντων κάποιου είναι μια διαδικασία, απαιτεί τον κατάλληλο χρόνο και επίσης περαιτέρω σκοπό και στόχο π.χ. να αποτελέσει μέρος της επίβλεψης της εργασίας κάποιου και να χρησιμοποιείται σε συζητήσεις με τον προϊστάμενο για την από κοινού δημιουργία του προγράμματος ανάπτυξης που αφορά στον υπάλληλο. Δεν αξίζει να εξετάζει κανείς το Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων χωρίς το κίνητρο να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα για το όφελός κάποιου.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	Βασικό έργο 1. Κοινωνική επικοινωνία και επεξεργασία πληροφοριών	Βασικό έργο 2. Αναγνώριση των αναγκών και των προβλημάτων της κοινότητας	Βασικό έργο 3. Διαχείριση και συντονισμός των ενεργειών της ομάδας	Βασικό έργο 4. Αναβάθμιση της γνώσης και της κατανόησης της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης
1. Ικανότητα χειρισμού και διεκπεραίωσης της πληροφοροφύλαξης	Μέθοδοι επεξεργασίας της πληροφοροφύλαξης, αναμετάδοση πληροφοριών, μέθοδοι δημόσιας δράσης	Μέθοδοι ομαδικής εργασίας, αναλυτικές ικανότητες, κάνοντας σχετικές ερωτήσεις	Ηγετικές και διαχειριστικές ικανότητες, γνώση διαφόρων πηγών χρηματοδότησης	Αναγνώριση και χρησιμοποίηση της σωστής γνώσης
2. Ικανότητα λήψης δράσης και προφορικά και εγγράφως	Έλεγχος της φωνής, βελτίωση των ικανοτήτων πολύπλευρης επικοινωνίας (γραφπής και προφορικής)	Μέθοδοι σχηματισμού και σύνδεσης ιδεών	Μέθοδοι για ομαδική εργασία, διεξαγωγή συναντήσεων με τις σωστές διαδικασίες, γλωσσικές ικανότητες (Αγγλικά, Σουηδικά, κτλ)	
3. Ικανότητα εκτέλεσης καθηκόντων και σχεδιασμού και οργάνωσης στόχων			Πως είναι ένας φορέας μάθησης και καινοτομίας	Διεύθυνση και διαχείριση έργου
4. Ικανότητα εκπλήρωσης στόχων και επίλυσης πρακτικών προβλημάτων	αναγνώριση και συνεργασία με διαφορετικούς τύπους στόχων, διοίκηση, χρηματοδοτήσεις και οικονομική διαχείριση, λογιστική οργάνωση	Γνώση νομοθεσίας και κανονισμών	Ηγετικές και διαχειριστικές ικανότητες, διαπραγματευτικές ικανότητες και μέθοδοι επίλυσης προβλημάτων	δημιουργικές δεξιότητες επίλυσης προβλήματος, συνειδητοποίηση της σωστής γνώσης
5. Ικανότητα συνεργασίας	Ικανότητες συνεργασίας, μέθοδοι για ομαδική εργασία		Επικοινωνία και αλληλεπίδραση σε δίκτυα, διαπραγματευτικές ικανότητες, ανάπτυξη μεθόδων για την βελτίωση της εσωτερικής επικοινωνίας ομάδας	
6. Ικανότητα χρησιμοποίησης εξοπλισμού	Επεξεργασία και επιμέλεια εικόνας, αναβάθμιση δεξιοτήτων και γνώσεων που αφορούν στην χρήση λίσων γραφείου			
7. Ικανότητα συνείδησης της ποιότητας			Διαχείριση ποιότητας, αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών	
8. Ικανότητα καλαισθητικής κρίσης			Δεξιότητες εξυπηρέτησης πελατών	Δεξιότητες εξυπηρέτησης πελατών και marketing

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	Βασικό έργο 1. Κοινωνική επικοινωνία και επεξεργασία πληροφοριών	Βασικό έργο 2. Αναγνώριση των αναγκών και των προβλημάτων της κοινότητας	Βασικό έργο 3. Διαχείριση και συντονισμός των ενεργειών της ομάδας	Βασικό έργο 4. Αναβάθμιση της γνώσης και της κατανόησης της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης
9. Ικανότητα ηθικής συμπεριφοράς	Νομοθεσία και κανονισμοί σχετικά με την απόκριση εμπιστευτικών πληροφοριών	Επικοινωνία στο marketing		
10. Ικανότητα αυτοανάπτυξης				Δημιουργικές μέθοδοι, κατανοώντας την σχέση της αγροτικής ανάπτυξης σε ένα ευρύτερο πλαίσιο

Πίνακας 1: Εκφρασμένες εκπαιδευτικές ανάγκες των Φιλανδών Εμψυχωτών Αγροτικής Ανάπτυξης

Ουγγαρία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Πανεπιστήμιο Δυτικής Ουγγαρίας, Σχολή Δασικής Μηχανολογίας, Κέντρο Περιβάλλοντος και Καινοτομίας, Ένωση Διευθυντικών Στελεχών Αγροτικών Περιοχών στους δήμους Győr-Ménfőcsanak και Vas

Ποιος συμμετείχε: Τρεις γυναίκες και ένας άνδρας, που εργάζονται ως Εμψυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης (Μάνατζερ Αγροτικών Περιοχών) στα διαφορετικά τοπικά γραφεία αγροτικής ανάπτυξης στην Δυτική Διαδουνάβια Περιφέρεια, και μία φοιτήτρια, η οποία πήρε το Master της το περασμένο καλοκαίρι ως μηχανικός περιβάλλοντος με ειδίκευση στην περιφερειακή ανάπτυξη. Και για τους τρεις Μάνατζερ Αγροτικών Περιοχών ο τίτλος σπουδών του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης ήταν νέος, αλλά είχαν πανεπιστημιακούς τίτλους και 3-4 χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας. Η φοιτήτρια έψαχνε την πρώτη θέση εργασίας της. Όλοι οι συμμετέχοντες ήταν από 23 έως 30 ετών.

Γιατί - οι στόχοι των συμμετεχόντων: Στις αρχές του 2007 δημιουργήθηκε ένα νέο δίκτυο 167 γραφείων αγροτικής ανάπτυξης από το Υπουργείο Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ουγγαρίας. Λόγω αυτών των νέων γραφείων υπήρξε ζήτηση για επαγγελματίες Εμψυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης και υπεύθυνους ανάπτυξης, αλλά καμία κατάλληλη κατάρτιση για αυτές τις θέσεις δεν ήταν διαθέσιμη. Οι τρεις μάνατζερ αγροτικών περιοχών, που εργάζονται τώρα σε αυτά τα γραφεία αγροτικής ανάπτυξης, και ο σπουδαστής, που ήθελε να απασχοληθεί σε ένα τέτοιο γραφείο, ενδιαφέρθηκαν

για τη συμμετοχή στο πιλοτικό πρόγραμμα της εφαρμογής της μεθόδου Μαθησιακών Διαδρομών για να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις εκπαιδευτικές και μαθησιακές τους ανάγκες για τα καθήκοντα του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης και να δημιουργήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές για να επιτύχουν αυτές τις ικανότητες.

Αποτελέσματα: Τελικά δημιουργήθηκαν 4 διαφορετικοί Πίνακες ικανοτήτων και 4 διαφορετικές Μαθησιακές Διαδρομές. Το άμεσο αποτέλεσμα της διαδικασίας ήταν ότι οι συμμετέχοντες ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν τις εκπαιδευτικές και μαθησιακές τους ανάγκες. Μέσω της εργασίας στις ομάδες, οι συμμετέχοντες ήταν σε θέση και να εκτιμήσουν τις παρούσες ικανότητές τους και να αναγνωρίσουν αυτές που χρειάζονταν βελτίωση για τα προσόντα του Εμψυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης. Οι Μαθησιακές Διαδρομές που δημιουργήθηκαν βοήθησαν επίσης στον καθορισμό του είδους συνεχούς κατάρτισης που θα έπρεπε να οργανωθεί για αυτούς από το Υπουργείο Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και το Εκπαιδευτικό & Επιμορφωτικό Κέντρο για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Νορβηγία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Κέντρο Κατάρτισης Rogaland (RKK)

Ποιος συμμετείχε: Τρία άτομα, τα οποία εργάστηκαν ως επιχειρησιακοί διευθυντές ή πωλητές που ζουν στις αγροτικές περιοχές και συμμετέχουν ενεργά στην τοπική ανάπτυξη μέσω των ενώσεων και άλλων κοινωνικών και πολιτικών δραστηριοτήτων. Όλοι είχαν πολύπλευρη επαγγελματική εμπειρία από 12 έως 24 έτη. Η προηγούμενη μόρφωσή τους ποίκιλε από έναν πανεπιστημιακό τίτλο έως κανένα επίσημο τίτλο.

Γιατί - οι στόχοι των συμμετεχόντων: Οι συμμετέχοντες ενδιαφέρθηκαν για την διαδικασία αξιολόγησης της πρότερης μάθησής τους και δημιουργίας μαθησιακών διαδρομών αλλά προτίμησαν να χρησιμοποιήσουν το επίσημο σύστημα αναγνώρισης της Νορβηγίας (VOX) αντί του Μητρώου καθηκόντων και ικανοτήτων για την ενίσχυση της άμεσης πρακτικής αξίας της διαδικασίας.

Αποτελέσματα: Το άμεσο όφελος για τους συμμετέχοντες ήταν ότι υποστηρίχθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για να εστιάσουν στην δική τους θέση και τις μελλοντικές δυνατότητές τους, να σκεφθούν σχετικά με τις ανάγκες της τοπικής κοινότητάς τους, να μάθουν από τη διαδικασία και να είναι ικανότεροι να αρχίσουν τις μαθησιακές δραστηριότητές τους εάν και όταν ήταν έτοιμοι για αυτό. Λόγω έλλειψης χρόνου και άλλων ευθυνών, κανένας από τους συμμετέχοντες δεν ήταν αμέσως πρόθυμος να συνεχίσει και να συμμετάσχει σε οποιοδήποτε σειρές μαθημάτων

κατά τη διάρκεια του χρόνου του πιλοτικού προγράμματος. Όλοι δήλωσαν ότι θα έφεραν αυτήν την προσέγγιση στα διοικητικά συμβούλια περιφερειακής ανάπτυξης τα οποία εκπροσωπούσαν και θα προσπαθούσαν να κάνουν περισσότερη χρήση του διαθέσιμου συστήματος VOX, ή τουλάχιστον να μεταφέρουν το μήνυμα στις τοπικές κοινότητές τους, καθώς, ακόμα κι αν VOX είναι πολύ γνωστό, υπάρχει πάντα ανάγκη να κινητοποιηθούν νέα άτομα για να συμμετάσχουν στην διαδικασία.

Παραδείγματα 3 πιθανών μαθησιακών διαδρομών:

Svein,

39 ετών, παντρεμένος, 3 παιδιά. Εργάζεται σε μία επιχείρηση εμπορίας σολομού και δείχνει το μεγάλο ενδιαφέρον για την τοπική κοινότητα μέσω των πολιτικών δεσμεύσεων και των κοινωνικών δραστηριοτήτων. Σπουδές – πτυχιούχος Πολυτεχνείου.

Μαθησιακή Διαδρομή:

- χρειάζοταν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τις ΤΠΕ για να χειριστεί τις πληροφορίες αποτελεσματικά, και σχετικά με τον προγραμματισμό και την επικοινωνία με τους πελάτες και άλλους ανθρώπους. Είχε χρησιμοποιήσει τους υπολογιστές αλλά μόνο σε ένα πολύ χαμηλό επίπεδο.
- Οι δεξιότητες συνεργασίας θα μπορούσαν να είναι καλύτερες και θα υπήρχε ενδιαφέρον για σειρές μαθημάτων σχετικά με τις δεξιότητες καλής ακρόασης, τις συνεργατικές δεξιότητες και χρειάζοταν σε αυτό το πλαίσιο έναν πεπειραμένο σύμβουλο ή εκπαιδευτή.
- Ηθικές δεξιότητες. Ένας κύκλος σπουδών για θέματα επαγγελματικής δεοντολογίας ή μία περίοδος προπαίδευσης σε θέματα επαγγελματικής δεοντολογίας

Kjetil

32 ετών, παντρεμένος, 3 παιδιά. Εργάζεται ως πωλητής σε επιχείρηση που σχετίζεται με μηχανές και πετρελαιοειδή. Δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον για την τοπική κοινότητα και έχει διευθύνει διάφορα προγράμματα που ωφελούν όλους τους ανθρώπους στην κοινότητα. Δεν έχει κάνει σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. 1 έτος σπουδές φιλοσοφίας.

Μαθησιακή Διαδρομή:

- Θα ήθελε ένα πιστοποιητικό ειδίκευσης επί των πωλήσεων. Αξιολογήθηκε για την πρότερη εκπαίδευσή του και ανακάλυψε ότι χρειάζοταν σπουδές διοίκησης επιχειρήσεων, οικονομικών, μάρκετινγκ και πωλήσεων για να είναι σε θέση να συμμετάσχει σε εξετάσεις απόκτησης πιστοποιητικού ειδίκευσης.
- Δεν θα χρειάζοταν περισσότερη επαγγελματική εμπειρία για το πιστοποιητικό

ειδίκευσης

- Κύκλος σπουδών επιχειρηματικότητας (Μάθημα άνευ διδακτικών μονάδων)

Gustav

41 ετών, παντρεμένος, δύο παιδιά. Εργάζεται ως προϊστάμενος μίας επιχείρησης αναπαραγωγής αλόγων με κατασκηνώσεις για παιδιά. Δραστηριοποιείται ενεργά στην τοπική πολιτική και πολιτιστική ζωή σε μία μικρή αγροτική κοινότητα. Δεν έχει ανώτερη εκπαίδευση.

Μαθησιακή Διαδρομή:

- Μαθήματα σχετικά με την βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη
- Κύκλος σπουδών επιχειρηματικότητας (Μάθημα άνευ διδακτικών μονάδων)

Πολωνία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Πανεπιστήμιο Nicolaus Copernicus (NCU)

Ποιος συμμετείχε: Πέντε φοιτητές πανεπιστημίου, οι οποίοι συμμετέχουν στο τριών ετών πρόγραμμα σπουδών “Ευρωπαϊκές πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης” που οργανώνονται μέσα στο Ινστιτούτο Κοινωνιολογίας, του Πανεπιστημίου Nicolaus Copernicus (NCU), στο Τορούν. Επιλέχτηκαν για συμμετοχή στο πιλοτικό πρόγραμμα με την ιδέα να φέρουν στο πανεπιστημιακό εκπαιδευτικό σύστημα νέες ευέλικτες μορφές επικύρωσης πρότερης μάθησης, ειδικά ως ανταμοιβή για εκείνους τους σπουδαστές που είναι μέλη ΜΚΟ ή/και δραστηριοποιούνται σε εθελοντική εργασία. Για την πιλοτική εφαρμογή ενός ειδικού προγράμματος σπουδών το οποίο λέγεται “Euro-Validation” δημιουργήθηκε για αυτούς εντός του προγράμματος “Ευρωπαϊκές πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης” ένα **πρόγραμμα** σπουδών.

Γιατί - οι στόχοι των συμμετεχόντων: Επιπλέον για να ενδιαφερθούν οι συμμετέχοντες για τη δοκιμή της μεθόδου Μαθησιακών Διαδρομών, εκείνοι που αξιολογήθηκαν θετικά ως προς τα ατομικά καθήκοντα μαθησιακών διαδρομών, έλαβαν 3 ακαδημαϊκές μονάδες ECTS²⁵.

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες είχαν δέσμευση πολύ υψηλού επιπέδου και συνεργασία στο στάδιο της δημιουργίας της μαθησιακής διαδρομής τους. Βρήκαν τη μέθοδο χρήσιμη και εξέφρασαν τις ελπίδες τους για εισαγωγή της επικύρωσης της πρότερης μάθησης ευρέως στο σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης της Πολωνίας, ειδικά στον τομέα της εθελοντικής εργασίας για την κοινότητα.

²⁵ Ευρωπαϊκό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων μεταφερόμενων σε όλη την Κοινότητα

	Βασικό μάθημα 1.	Βασικό μάθημα 2.	Βασικό μάθημα 3.	Βασικό μάθημα 4.
Μαθήματα	1.1. Τεχνικές Δημοσίων Σχέσεων (15 ώρες)	2.1. Μέθοδοι και τεχνικές επιπτώσια έρευνας	3.1. Τοπική αυτοδιοίκηση (15 ώρες)	4.1. Euracademy – Θεματικός Οδηγός 1 – DL
	1.2. Τεχνολογία επιστημονικής σκέψης (15 ώρες)	2.2. Πρωτόκολλο παρατήρησης – εκτίμηση	3.2. Η αυτοαπασχόληση και η επιχειρηματικότητα (15 ώρες)	4.2. Θεματικός Οδηγός 2– DL
	1.3. Τηλεματική (30 ώρες)	2.3. Συμμετοχή σε μία συνέντευξη ομάδας εστίασης	3.3. Πολιτιστική Εμφύχωση (15 ώρες)	4.3. Θεματικός Οδηγός 3– DL
	1.4. ECDL	2.4. Μικροκοινωνιολογία (30 ώρες)	3.4. Εισαγωγή στην τοπική αυτοδιοίκηση (30 ώρες)	4.4. Κοινή Αγροτική Πολιτική – 20 ώρες
	1.5. Συγγραφή δοκιμίων κατά την διάρκεια άλλων μαθημάτων - 2 δοκίμια πρέπει να επιδειχθούν	2.5. Συμμετοχή σε ένα κύκλο σπουδών 4-8 ωρών που παρέχει η υπηρεσία γενικών εφαρμογών η οποία αποδεικνύεται από πιστοποιητικό	3.5. Εισαγωγή στα οικονομικά (30 ώρες)	4.5. Νέες τάσεις στην αγροτική ανάπτυξη (15 ώρες)
	1.6. Κοινωνική Επικοινωνία (15 ώρες)		3.6. Εργαστήριο κοινωνικής δράσης (30 ώρες)	4.6. Διαρθρωτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (20 ώρες)
	1.7. Θεωρία επιχειρηματολογίας (30 ώρες)			4.7. Βιώσιμη Ανάπτυξη (30 ώρες)
	1.8. Τα ΜΜΕ στην εκπαίδευση (15 ώρες)			4.8. Έκθεση για επιλεγμένο αγροτικό φορέα (μελέτη)

Πίνακας 2: Παραδείγματα των αντικειμένων των προγραμμάτων σπουδών του Πανεπιστημίου Nicolaus Copernicus (NCU) που αναφέρονται στο Μητρώο Καθηκόντων και Ικανοτήτων

Scotland

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Κολλέγιο Moray (Moray College) του UHI Millenium Institute

Ποιος συμμετείχε: Δεδομένου ότι Κολλέγιο Moray (Moray College) του UHI Millenium Institute, συμμετείχε στο πρόγραμμα Euro-Validation σε ένα προχωρημένο στάδιο, αντί να ακολουθήσει το ίδιο πλαίσιο για την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος όπως άλλες χώρες εταίροι, διεξήγαγε δύο έρευνες: μία για τους Εμφυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης και μία για σπουδαστές που είχαν εγγραφεί για την θεματική ενότητα “εισαγωγή στην αγροτική ανάπτυξη” του UHI, η οποία είναι θεματική ενότητα πρώτου επιπέδου. Οι συμμετέχοντες που επιτυγχάνουν συμμετέχουν στις Σπουδές Αγροτικής Ανάπτυξης CertHE και έχουν την ευκαιρία περαιτέρω σπουδών για την απόκτηση του πτυχίου BSc στις Σπουδές Αγροτικής Ανάπτυξης. Θεωρήθηκε ως δεδομένο ότι τα άτομα που επιθυμούν να λάβουν επίσημους τίτλους σπουδών για να γίνουν Εμφυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης θα εγγραφτούν σε αυτήν την θεματική ενότητα. 60 σπουδαστές εγγράφηκαν για την θεματική ενότητα και 32 συμμετείχαν στην τηλεφωνική έρευνα. Επιπλέον οκτώ άτομα που εργάζονται σε διάφορες υπηρεσίες ανάπτυξης και κοινοτικές οργανώσεις που θα μπορούσαν να περιγραφούν ως Εμφυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης προσεγγίστηκαν και τρεις από αυτούς συμφώνησαν να περάσουν από συνέντευξη. Το Μητρώο καθηκόντων και ικανοτήτων συζητήθηκε με όλους τους ερωτώμενους.

Γιατί – οι στόχοι των συμμετεχόντων: Οι συμμετέχοντες ενδιαφέρθηκαν αναζητώντας τρόπους βελτίωσης της πρόσβασης στις θεματικές ενότητες του UHI και με τρόπους με τους οποίους τα άτομα θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν να εργαστούν εντός της αγροτικής κοινότητάς τους και να επιτύχουν την σχετική κατάρτιση και πιστοποίηση.

Αποτελέσματα: Από τις συζητήσεις έγινε προφανές ότι τα άτομα που παρακολούθησαν προγράμματα σπουδών για ένα πτυχίο αγροτικής ανάπτυξης δεν είναι τα ίδια με εκείνα που έχουν προσδιοριστεί από τους Εμφυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης ως άτομα που είναι σε θέση και πρέπει να ενθαρρυνθούν για να διαδραματίσουν έναν ρόλο στην αγροτική κοινότητα. Για να προσελκυσθούν τα άτομα αυτά σε μια μαθησιακή διαδρομή θα χρειαστεί κάτι πολύ περισσότερο από το Μητρώο – οι συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο φαίνονται να είναι ένα βασικό μέρος μιας διαδικασίας εισαγωγής. Κατά συνέπεια θα φαινόταν ότι οι παραδοσιακές μέθοδοι προσέλκυσης σπουδαστών του UHI λειτουργούν για το άτομο που έχει μία ροπή προς τον ακαδημαϊκό βίο. Τα άτομα που δεν σκέφτονται να ακολουθήσουν μία μαθησιακή διαδρομή ως μια επιλογή, εντούτοις, χρειάζονται πολύ περισσότερη ανθρώπινη

διάδραση και ένα Μητρώο δεν θα έχει σημασία για αυτούς. Μία σαφής, απλή γλώσσα είναι σημαντική - η ακαδημαϊκή γλώσσα θεωρήθηκε ως πολύ απωθητική. Ένα Μητρώο, εντούτοις, μπορεί να είναι ένα άριστο εργαλείο προς χρήση από τους υπεύθυνους καθοδήγησης σπουδαστών του UHI μόλις γίνει η επαφή με τους ανθρώπους που ορίζονται από τους Εμπυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης. Είναι προφανές ότι πρέπει να γίνει περισσότερη έρευνα μεταξύ των μελών της αγροτικής κοινότητας.

Ισπανία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Μεσογειακό Ινστιτούτο Βιώσιμης Ανάπτυξης IMEDES

Ποιος συμμετείχε: Δύο γυναίκες, που έχουν εργαστεί προηγουμένως ως εμπειρογνώμονες και ερευνητές, ζουν στις αγροτικές περιοχές προς το παρόν και ενδιαφέρονται για συμμετοχή σε νέους διαγωνισμούς για να εργαστούν ως σύμβουλος τουριστικής ανάπτυξης και εκπαιδευτής θεμάτων περιβάλλοντος για παιδιά.

Γιατί – οι στόχοι των συμμετεχόντων: Με τη βοήθεια της μεθόδου μαθησιακών διαδρομών θέλησαν να ανακαλύψουν τις διαφορετικές δυνατότητες και διαδρομές για να είναι σε θέση να συμμετάσχουν επιτυχώς στους κρατικούς διαγωνισμούς για τα ιδιαίτερα προσόντα για τα οποία ενδιαφέρονταν.

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν τις μαθησιακές τους ανάγκες για την απόκτηση των προσόντων για τα οποία ενδιαφέρθηκαν και ανακάλυψαν επίσης πιθανούς κύκλους σπουδών που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν για την προετοιμασία τους για τους διαγωνισμούς.

Εκπαιδευτικές ικανότητες	Ανάγκες	Κύκλος Σπουδών	Μεθοδολογία	Ώρες	Αναγνώριση
	Διαχείριση Προγραμμάτων	Σχεδιασμός και διαχείριση προγραμμάτων	Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	45 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Τουριστικό μάρκετινγκ	Πρόγραμμα σπουδών ειδίκευσης στο τουριστικό μάρκετινγκ	Στο διαδίκτυο (on-line)	80 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Χρηματοδότηση	Οικονομικά για μη οικονομολόγους	Εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο	45 ώρες	Αναγνωρισμένη πιστοποίηση
	Μάρκετινγκ (Τεχνικές)	Τουριστικό Μάρκετινγκ	Στο διαδίκτυο (on-line)	50 ώρες	Αναγνωρισμένη πιστοποίηση
	Σύνολο			220 ώρες	

Προϋποθέσεις, προσωπικές δεξιότητες και χαρακτηριστικά.	Ανάγκες	Κύκλος Σπουδών	Μεθοδολογία	Ώρες	Αναγνώριση
	Εργασία σε ομάδες	Η εργασία σε ομάδες, τι είναι και πώς γίνεται	Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	90 ώρες	Αναγνωρισμένη πιστοποίηση
	Λήψη αποφάσεων	Λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων	Στο διαδίκτυο (on-line)	60 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Συναλλαγές και επικοινωνία	Τεχνικές συναλλαγών	Εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο	20 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Εργαλεία γραφείου	Πρόγραμμα σπουδών γραφείου	Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	80 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Ηγετικές δεξιότητες και δεξιότητες διαχείρισης	Εμπειρογνώμονες σε τεχνικές διαχείρισης και ηγεσίας	Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	50 ώρες	Πιστοποιητικό του φορέα οργάνωσης
	Δημιουργικότητα	Δημιουργικότητα	Εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο	20 ώρες	Αναγνωρισμένη πιστοποίηση
		Σύνολο			320 ώρες

Πίνακας 3: Παράδειγμα του Μητρώου των απαιτούμενων ικανοτήτων, των εκπαιδευτικών αναγκών και των προσφορών κατάρτισης για την απόκτηση ειδίκευσης συμβούλου τουριστικής ανάπτυξης στην Ισπανία.

Σουηδία

Υπεύθυνος Φορέας Οργάνωσης: Πανεπιστήμιο Αγροτικών Επιστημών Σουηδίας (SLU)

Ποιος συμμετείχε: Δύο γυναίκες με πτυχίο Bachelor στην πολιτική επιστήμη, με επαγγελματική εμπειρία 7-9 ετών και είτε εργάζονται ως Εμπυχωτές Αγροτικής Ανάπτυξης είτε εργάζονται σε άλλες σχετικές δραστηριότητες.

Γιατί – οι στόχοι των συμμετεχόντων: Ενδιαφέρθηκαν να δοκιμάσουν την μέθοδο μαθησιακών διαδρομών, καθώς στη Σουηδία οι υπάλληλοι και οι ανώτεροί τους διοργανώνουν μια ετήσια συζήτηση για την ανάπτυξη τους και αυτό θεωρήθηκε ότι μπορούσε να παράσχει σημαντικά και ωφέλιμα στοιχεία.

Αποτελέσματα: Και οι δύο συμμετέχοντες ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν τόσο τα βασικά καθήκοντα και τις ειδικότητες εκείνες στις οποίες ήταν καλοί όσο και εκείνες για τους οποίες απαιτείτο κάποια πρόσθετη κατάρτιση ή εκπαίδευση. Βάσει αυτού ήταν σε θέση επίσης να επιλέξουν τους πρόσφορους κύκλους σπουδών για τους ίδιους από αυτούς που προσέφερε το Πανεπιστήμιο Αγροτικών Επιστημών Σουηδίας (SLU). Τόσο οι περιγραφόμενες ειδικότητες όσο τα βασικά καθήκοντα θεωρήθηκαν σχετικές από τους συμμετέχοντες με την εργασία του Εμπυχωτή Αγροτικής Ανάπτυξης.
